

FRANSIZCA-TÜRKÇE İDARE HUKUKU TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ

(DICTIONNAIRE FRANÇAIS-TURC
DES TERMES DE DROIT ADMINISTRATIF)

Kemal Gözler, *İdare Hukuku*, Bursa, Ekin, 2009, c.II. (www.idare.gen.tr/idarehukuku.htm)

Açıklama: Bilindiği gibi Türk idare hukuku terminolojisi esasen Fransız kökenlidir. Bu nedenle, biz bu kitapta kullandığımız Türkçe idare hukuku terimlerinin Fransızca asıllarını parantez içinde ve italik harflerle vermeyi gerekli gördük. Kitabımızda parantez içinde italik harflerle verilmiş Fransızca hukukî terimlerin Türkçe karşılıklarını vermek suretiyle de aşağıdaki “Fransızca-Türkçe İdare Hukuku Terimleri Sözlüğü”nü oluşturduk. Bu sözlükte 1800 civarında Fransızca hukukî terim, kavram, kurum, ilke, kural ve özdeyişin Türkçe karşılığı vardır. Sözlükte bu terimlerin bu kitapta geçtiği sayfa numaraları da belirtilmiştir. Terimlerin Türkçe karşılıklarını izleyen virgülden sonraki Roma rakamları bu kitabın cilt sayısına; Roma rakamlarını izleyen Arap rakamları ise o ciltteki sayfa numarasına işaret etmektedir. Örneğin “*abrogation explicite*: sarih ilga, I: 1097” şeklindeki sözlük girdisinden, “*abrogation explicite*” kavramının Türkçe karşılığının “sarih ilga” olduğu ve bu kavramın bu kitabın birinci cildinin 1097’nci sayfasında geçtiği anlaşılmalıdır. Böylece terimleri izleyen sayfa numaralarına bakılarak bu terimlerin anlamlarına ve hiç olmazsa kullanım örneklerine ulaşılabilir. Ayrıca bu sözlük, Fransızca bir idare hukuku metnini Türkçeye çevirecek kişilere de yararlı olacaktır. Nihayet şunu da belirtmek istiyoruz ki, Türkiye’de idare hukukçularının önemli bir kısmı (özellikle yeni kuşak idare hukukçuları) Fransızca bilmemektedir. Bununla birlikte okudukları metinlerde bu meslektaşlarımızın karşısına zaman zaman Fransızca terimlerin çıkması ihtimal dahilindedir. Dahası Fransızca bilmeyen Türk idare hukukçularının Türkçede kullandıkları kavramların asıllarını merak etmeleri de doğaldır. Yukarıdaki “Türkçe-Fransızca” ve buradaki “Fransızca-Türkçe İdare Hukuku Terimleri Sözlüğü” bu ihtiyacı bir ölçüde de olsa giderecektir.

---A---

à l’occasion de l’accomplissement du service: hizmetin yerine getirilmesi dolayısıyla, II: 1117

à l’occasion du service: hizmet dolayısıyla, II: 1124

à la discrétion du gouvernement: hükümetin takdirine bağlı, I: 335

à perte: zararına, II: 277

à prix courant: maliyet fiyatına, II: 277

à ses frais et risques: kendi kâr ve zararına, II: 71, 403, 419

- à ses risques et frais du cocontractant*: sözleşmecinin kâr ve zararına, II: 167
- à ses risques et profits*: kendi kâr ve zararına, II: 404
- à temps complet*: tam günlük, II: 75
- à temps partiel*: yarım günlük, II: 75
- à titre principal*: birinci dereceden, II: 1360; esas itibarıyla, II: 489
- à titre professionnel*: meslekî sıfatla, II: 624
- à titre purement gracieux*: iyilik olsun diye karşılıksız olarak, II: 1303
- abattement*: kesinti, II: 1382
- abrogation des actes administratifs*: idarî işlemlerin ilga edilmesi, I: 1090
- abrogation explicite*: sarîh ilga, I: 1097
- abrogation implicite*: zimmî ilga, I: 1097
- abrogation partielle*: kısmî ilga, I: 1097
- abrogation totale*: tam ilga, I: 1097
- abrogation*: ilga, kaldırma, I: 877, 1096
- absence de fonctionnement du service*: hizmetin hiç işlememesi, II: 1059
- absence totale d'investiture*: resmî sıfatın tamamıyla yokluğu, I: 816
- abus de droit*: hakkın kötüye kullanılması, I: 978
- acceptation*: kabul, II: 708
- accessoire*: tali, fer'î, II: 489
- accident du travail*: iş kazası, II: 1194
- accord amiable*: dostane uzlaşma, anlaşma, I: 888, II: 930
- accord des volontés*: iradelerin uyuşumu, II: 100, 658
- accord*: uzlaşma, II: 5
- accorder les prestations*: edimde bulunmak, hizmet sunmak, II: 250
- achat par défaut*: giyabında satın alma, II: 166
- acompte*: taksit, II: 156
- acquiescement des intéressés*: ilgililerin rızasının alınması, I: 892
- acquisition*: edinme, iktisap, kazanma, II: 842, 921
- acte administratif unilatéral*: bireysel idarî işlem, II: 561
- acte administratif*: idarî işlem, I: 618
- acte conférant un avantage*: yararlandırıcı işlemler, I: 691
- acte contraire de l'acte initial*: ilk işlemin karşıt işleminin, I: 882
- acte contraire*: karşıt işlem, I: 755, 878
- acte de authentication*: mevsukiyet işlemi, I: 249
- acte de concession*: imtiyaz işlemi, II: 425
- acte de condition*: şart işlem, II: 693
- acte de confection*: yapım işlemi, I: 249
- acte de gestion*: temşiyet tasarrufu, I: 80
- acte de haute politique*: yüksek siyaset işlemi, I: 646
- acte de nomination*: atama işlemi, II: 693
- acte de soins*: bakım işlemleri, II: 1089
- acte de structure complexe*: karma yapılu işlem, I: 619
- acte de volonté*: irade işlemi, I: 249, 250
- acte détachable*: ayrılabilir işlem, I: 711; II: 101, 221, 917
- acte initial*: ilk işlem, I: 756, 878
- acte inverse*: tersine işlem, I: 755
- acte juridictionnel*: yargı işlemi, I: 32, 618
- acte juridique*: hukukî işlem, I: 614, 894
- acte législatif*: yasama işlemi, I: 618
- acte mixte, mi-réglementaire, mi-contractuel*: yarı-akdî, yarı-düzenleyici, karma bir işlem, II: 425
- acte non réglementaire*: düzenleyici olmayan işlem, II: 966
- acte réglementaire*: düzenleyici işlem, II: 149
- acte unilatéral affecté d'une condition résolutoire*: infisahî şarta bağlı tek taraflı işlem, II: 659, 693
- acte unilatéral non réglementaire*: tek yanlı düzenleyici olmayan işlemleri, I: 661
- acte-condition*: şart-işlem, II: 426
- acte-règle*: kural-işlem, I: 32, 618
- actes administratifs bilatéraux*: iki-yanlı idarî işlemler, I: 665
- actes administratifs individuels*: bireysel idarî işlemler, I: 666
- actes administratifs informels*: enformel idarî işlemler, I: 735
- actes administratifs réglementaires*: düzenleyici idarî işlemler, I: 666
- actes administratifs unilatéraux*: tek-yanlı idarî işlemler, I: 665; II: 2
- actes administratifs*: idarî işlemler, I: 656
- actes bilatéraux*: iki-yanlı işlemler, II: 2
- actes collectifs*: kolektif işlemler, I: 693
- actes complexes*: karma işlemler, I: 694
- actes confirmatifs*: teyit edici işlemler, I: 715
- actes constitutifs*: inşaf, yapıcı veya kurucu işlemler, I: 688
- actes créateurs de droits*: hak yaratıcı işlemler, I: 691, 1099, 1104, 1128, 1135

- actes d'autorité*: hakimiyet tasarrufları, otorite işlemleri, I: 7680
- actes de droit privé*: idarenin özel hukuk işlemleri, I: 656
- actes de gestion privée*: özel işletme işlemleri, I: 656
- actes de gestion*: işletme işlemleri, I: 76
- actes de gouvernement*: hükümet tasarrufları, I: 646, II: 1050
- actes de l'administration*: idarenin işlemleri, I: 613, 656
- actes de puissance public*: kamu gücü işlemleri, I: 76
- actes de pure faveur*: saf lütuf işlemleri, I: 1104
- actes de violence*: şiddet eylemleri, II: 1214
- actes déclaratifs*: beyan edici belirleyici, tespit edici, izharî işlemler, I: 1067, 689
- actes d'espèces*: özel işlemler, somut olay işlemleri, I: 669
- actes détachables du contrat*: sözleşmeden ayrılabilir işlemler, II: 222
- actes détachables relatives à l'exécution du contrat*: sözleşmenin uygulanmasına ilişkin ayrılabilir işlemler, II: 228
- actes détachables relatives à la conclusion du contrat*: sözleşmenin akdedilmesine ilişkin ayrılabilir işlemler, II: 222
- actes illégaux*: hukuka aykırı işlemler, I: 1017
- actes impératifs*: emredici işlemler, I: 688
- actes individuels non créateurs de droits*: hak yaratıcı olmayan bireysel işlemler, I: 1149
- actes individuels*: bireysel işlemler, I: 1102, 1148
- actes intermédiaires*: ara işlemler, I: ortalama işlemler, 669
- actes littéralement inexistant*: tam anlamıyla yok olan işlemler, I: 1006
- actes matériels*: maddi işlemler, eylemler (kolluk alanında), II: 566
- actes médicaux*: tıbbî işlemler, II: 1087
- actes mixtes*: karma işlemler, II: 6
- actes ne faisant pas grief*: menfaatleri etkilemeyen işlemler, I: 674
- actes négatifs*: negatif işlemler, I: 1103, 1132
- actes non créateurs de droits*: hak yaratıcı olmayan işlemler, I: 1102, 1129
- actes non exécutoires*: icraî olmayan işlemler, I: 674, 703
- actes non réglementaires*: düzenleyici olmayan işlemler, I: 669, 1102
- actes postérieurs à la décision exécutoire*: icraî karardan sonraki işlemler, I: 715
- actes précaires*: geçici işlemler, I: 1103, 1130
- actes quasi inexistant*: yok gibi olan işlemler, I: 1013
- actes qui font grief*: menfaatleri etkileyen işlemler, I: 673
- actes réglementaires unilatéraux*: tek-yanlı düzenleyici işlemler, II: 232
- actes réglementaires*: düzenleyici işlemler, I: 1099, 1153
- actes subjectifs*: sübjektif işlemler, I: 32, 618, 687
- actes types*: tip işlemler, I: 740
- actes unilatéraux négociés*: pazarlıklı tek-yanlı işlemler, II: 5
- actes unilatéraux non décisives*: icraî olmayan tek taraflı işlemler, I: 674
- actes unilatéraux*: tek yanlı işlemler, I: 554
- actes-condition*: şart işlemler, durum işlemler, I: 686
- action administrative*: idarenin faaliyetleri, II: 249
- action en bornage*: sınır tespiti davası, II: 859
- action en indemnité*: tazminat davası, I: 1076
- action en revendication*: istihkak davası, II: 836
- action juridique*: hukukî eylem, I: 613
- action récursoire*: rücu davası, II: 1128, 1213, 1351, 1360,
- action subrogatoire*: zarar görenin halefi sıfatıyla açılan dava, II: 1213
- actions possessoires*: zilyetlik davaları, II: 837
- activité connexe de l'activité principale*: temel faaliyet alanlarıyla az çok ilgili ek faaliyet, I: 560
- activité d'autorité*: otorite faaliyeti, I: 85
- activité de puissance publique*: kamu gücü faaliyeti, II: 1091
- activité médicale*: tıbbî faaliyet, II: 1087
- activités administratives*: idarenin faaliyetleri, II: 249
- activités de l'administration*: idarenin faaliyetleri, I: 613
- activités judiciaires*: yargı faaliyetleri, II: 1040

- activités juridiques*: hukukî faaliyetler, II: 1092
- activités législatives*: yasama faaliyetleri, II: 1038
- activités matérielles de police*: kolluğu maddi faaliyetleri, kolluk eylemleri, II: 607
- activités matérielles*: maddî faaliyetler, I: 613
- activités matérielles*: maddî faaliyetler, II: 1092
- adaptation*: uyum, II: 169, 580, 655
- adéquate*: uygun, II: 580
- adéquation*: uygunluk, II: 580
- adhésion obligatoire*: zorunlu üyelik, I: 89, 174, 575, 602
- administration active*: aktif idare, I: 584
- administration au sens organique*: organik anlamda idare, I: 27
- administration centrale de l'Etat*: devletin merkez idaresi, I: 240
- administration centrale*: merkez idaresi, I: 240
- administration d'Etat*: devlet idaresi, I: 240
- administration privée*: özel idare, I: 26
- administration publique*: kamu idaresi, I: 26; kamu yönetimi, II: 626
- administration territoriale d'Etat*: devletin mülkî idaresi, I: 241, 332
- administration territoriale*: taşra idaresi, I: mülkî idare, 240
- administration*: idare, I: 25
- administrations publiques*: kamu idareleri, I: 161, 186, 552
- administrer*: idare etmek, I: 98
- affaire courante*: cari iş, I: 918
- affaires courantes par nature*: mahiyeti gereği cari işler, I: 791
- affaires importantes*: önemli işler, I: 791
- affectation à l'utilité publique*: kamu yararına tahsis, II: 822
- affectation à un service public*: kamu hizmetine tahsis, II: 823
- affectation de fait*: fiilî tahsis, II: 845
- affectation formelle*: formel tahsis, II: 845
- affectation tacite*: zımî tahsis, II: 844
- affectation*: tahsis, II: 842
- affermage*: iltizam, II: 73, 403
- affermage*: kiralama, tutma, II: 73
- affermant*: iltizam veren, II: 73, 403
- affichage*: ilân, I: 668, 1050
- agent contractuel*: sözleşmeli personeli, II: 233
- agent public au sens large*: geniş anlamda kamu görevlisi, II: 624
- agent public au sens le plus large*: en geniş anlamda kamu görevlisi, II: 623
- agent public au sens le plus stricte*: en dar anlamda kamu görevlisi, II: 625
- agent public au sens stricte*: dar anlamda kamu görevlisi, II: 624
- agent public*: kamu görevlisi, II: 271, 623
- agents à temps partiel*: kısmî zamanlı kamu görevlileri, II: 646
- agents de police municipale*: belediye zabıta memuru, II: 505
- agents non titulaires*: memur statüsünde olmayan görevliler, II: 234
- agents publics non fonctionnaires*: memur olmayan kamu görevlileri, II: 644
- agents publics*: kamu görevlileri, II: 621
- agents temporaires*: geçici görevliler, II: 645
- agissements*: darenin eylemleri, II: 1062
- aide sociale*: sosyal yardım, II: 1381
- aires permanentes d'accueil*: daimî kabul sahaları, II: 901
- aléa normalement assumé par la victime*: mağdur tarafından normal olarak üstlenilen risk, II: 1304
- aléa*: risk, rastlantı, talih, baht, II: 185
- aléas extraordinaires*: olağandışı riskler, II: 185
- aléas ordinaires*: olağan riskler, II: 185
- aliénations forcées*: cebri devir (kamu mallarının), II: 871
- aliénations volontaires*: iradî devir, II: 871
- alignement des voies*: yolun hizaya getirilmesi, I: istikamet, 990
- alignement*: istikamet, II: 862
- allocation de chômage*: işsizlik aylığı, II: 1381
- aménagement spécial*: özel düzenlenme, terzip, tanzim, II: 823, 839
- amende*: para cezası, II: 164, 895
- Annuaire militaire*: Askerî Yıllık, I: 646
- annulation de la decision en tant qu'elle a effet rétroactif*: işlemin geçmişe etkili olduğu ölçüde iptali", I: 1062
- annulation partielle*: kısmî iptal, I: 1062
- annulation*: iptal, I: 814, 848, 1002, 1003, 1091, II: 217; geçersizleştirme, I: 1003
- annulé*: iptal edilmiş, 1019
- anormal*: anormal, II: 184, 1165, 1244, 1247
- anormalement grave*: anormal olarak ağır, II: 1167, 1319

- antérieurs*: idarî işlem den önce gelir, I: 893
application immédiate: derhal uygulama, I: 1061
application rétroactive: geçmişe etkili uygulama, I: 1061
application: uygulama, I: 717
appréciable en argent: parayla ölçülebilir, II: 1315
appréciation de la légalité: hukuka uygunluğunun incelenmesi, I: 1285
appréciations générales: genel değerlendirmeler, II: 700
approbation tacite: zımnî onama, I: 220
approbation: onaylama (idarî sözleşmenin), II: 101
arbitrage international: uluslararası tahkim, II: 241
arbitrage: tahkim, I: 90, 193, II: 240
arrangements particuliers: özel düzenlemeler, II: 657
arrêté d'alignement: istikamet kararı, II: 862
arrêté de cessibilité: temlik kararı, I: 1092, 1132
arrêté du maire: belediye başkanı kararı, I: 696
arrêté du préfet: vali kararı, I: 696
arrêté ministériel [Fransa'da]: bakanlık kararı, I: 696, 1292
arrêté: karar, I: 695
arrondissement: ilçe, kaza, I: 344
assistance en mer et de sauvetage des navires: denizde yardım ve gemi kurtarma, II: 1090
associations d'utilité publique: kamuya yararlı dernekler, I: 178
assouplissements du principe de légalité: hukukîlik ilkesinin yumuşatılması, I: 952
assujetti: tâbi, II: 285
astreint: para cezası, I: 1172; II: 226
attributions de police: kolluk yetkileri, I: 340
attributions naturelles de l'Etat: devletin tabîî görevleri, II: 257
atroupement: gösteri, II: 1214
atrounements et rassemblement: toplantı ve gösteri, II: 1213
au lieu et place d'une personne publique: bir kamu tüzel kişisinin yerine, II: 22
au nom de l'Etat: devlet adına, I: 584
auteur de l'acte: işlemin yapıcısı, I: 743
auteur réel: gerçek sahibi, I: 781
auteur: yapıcı, I: 1113
authenticité: mevsukiyet, I: 249
autonome: bağımsız, I: özerk, 65
autonomie administrative: idarî özerklik, II: 391
autonomie de la responsabilité administrative: idarî sorumluluğun özerkliği, II: 1034
autonomie financière: malî özerklik, I: 554, 558; II: 391
autorisation administrative unilatérale assortie de conditions: şartnameyle donatılmış tek taraflı idarî ruhsat, II: 6, 8, 99, 395
autorisation: izin, ruhsat, II, 101, 394, 549, 565, 906, 965
autorisations d'occupation du domaine public: kamu malının işgal izinleri, I: 1103, 1131
autorisations de police: kolluk izinleri, I: 1103, 1130
autorité administrative: idarî makam, I: 745, 793
autorité consultante: danışan makam, I: 857
autorité de chose décidée: kesin karar gücü, I: 1085
autorité de la chose jugée: kesin hüküm gücü, I: 40, 637, 1085; II: 1041, 1102
autorité de police: kolluk makâmı, II: 504
autorité de tutelle: vesayet makâmı, I: 217
autorités administratives indépendantes: bağımsız idarî otoriteler, I: 582
autorités collégiales: kolejyal makamlar, I: 694
autorités individuelles: bireysel makamlar, I: 695
autorités locales de l'administration de l'Etat: devlet idaresinin yerel makamları, I: 241
auxiliaires: yardımcılar, II: 646
avancement d'échelon: kademe ilerlemesi, II: 703, 751
avancement de grade: derece ilerlemesi, II: 703
avancement des fonctionnaires: memurların ilerlemesi, II: 702
avances: avans, II: 156
avantages consentis au concessionnaire: imtiyazcı özel kişiye tanınan avantajlar, II: 435
avantages de toute nature: her nitelikteki avantajlar, II: 910
avantages financiers: malî avantajlar, II: 435
avertissement: uyarı, uyarma, I: 731, 733, 735

avertissement: uyarma, II: 751, 782

aveu: itiraf, I: 988

avis aux importateurs et exportateurs: ihracatçılara ve ithalatçılara tebliğ, I: 735

avis conforme: uygun görüş, muvafık mütalaa, I: 301, 862

avis: görüş, mütalaa, danışma kararları, I: 295, 324, 325, 860

avis: mütalaa, görüş, II: 72

avis: tebliğ, I: 295, 735

bail emphytéotique: uzun süreli kira, II: 885

bases constitutionnelles du droit administratif: idare hukukunun anayasal temelleri, I: 93

bâtiments: binalar, II: 859

bénéficiaire direct et individuel du service public: kamu hizmetinden doğrudan doğruya ve bireysel olarak yararlanan kişi, II: 285

bénéficiaire: yararlanıcı, II: 285

besoins d'un service public: kamu hizmeti ihtiyaçları, II: 823

biens affectés à l'usage de tous: orta malları, arazi-i metruke, II: 828

biens affectés aux services publics: hizmet malları, II: 829

biens corporels: maddî mallar, II: 816

biens de reprise: alınan mallar (imtiyazda), II: 442

biens de retour: dönen mallar (imtiyazda), II: 442

biens incorporels: gayrimaddi mallar, II: 817

biens insusceptibles de propriété privée: özel mülkiyete elverişsiz mallar, II: 828

biens mobiliers: taşınır mallar, II: 925

biens publics: kamu malları, II: 621, 815

biens: mal, eşya, II: 816, 828

bilan coût-avantages: yarar-zarar bilançosu, I: 971

blâme: kınama, I: 731, II: 751, 782

bon fonctionnement du service: hizmetin iyi bir şekilde işlenmesini, I: 1159

bon ordre: düzeni, I: 897

bonne administration de la justice: adaletin iyi idaresi, II: 489

bonne administration: iyi idare, I: 844

bouleversement de l'économie du contrat: sözleşmenin ekonomik dengesinin altüst olması, II: 186, 191

bouleversement du contrat: sözleşmenin sarsılması, altüst olması, II: 187

but d'hygiène: sağlık amacı, II: 959

but d'intérêt général: kamu yararı amacı, I: 979

but déterminant: tayin edici amaç, I: 987

but étranger à l'intérêt général: kamu yararına yabancı bir amaç, I: 979

but général: genel maksat, I: 982

but lucratif: gelir elde etme amacı, II: 277

but particulier: özel maksat, I: 982

but: amaç, maksat, gaye, I: 976; II: 580

buts accessoires: ilâve maksatlar, I: 986

byzantisme: Bizantizm, I: 64

caducité: hükümsüzlük, kadük olma, I: 1092, 1093

cahier des charges: şartname, II: 6, 71, 146, 401, 425, 427

cahiers des charges de l'administration: idarenin belirleyeceği şartname, II: 31

cahiers des clauses administratives générales: genel idarî şartnameler, II: 146

cahiers des clauses administratives particulières: özel idarî şartnameler, II: 146

cahiers des clauses techniques générales: genel teknik şartnameler, II: 146

cahiers des clauses techniques particulières: özel teknik şartnameler, II: 146

Caisse nationale d'assurance maladie: Hastalık Sigortası Millî Sandığı, II: 20

Caisses nationales de sécurité sociale: Sosyal Güvenlik Ulusal Sandıkları, II: 278

Caisses primaires de sécurité sociale: Sosyal Güvenlik İlk Sandıkları, II: 21

candidats à l'usage du service public: kamu hizmeti kullanmaya adaylar, II: 310

candidats-usagers: kullanıcı adayları, II: 310

capital: sermaye, II: 1315

caractère exceptionnellement dangereux: olağanüstü tehlikeli nitelikte, II: 1180

caractère exécutoire: icraîlik özelliği, I: 66, 673, 675

caractère général: genel nitelik, I: 1154

caractère immoral: ahlâk dışı niteliği, II: 473

caractère impersonnel: kişilik-dışı nitelikte, I: 1154

caractère non suspensif du recours pour excès de pouvoir: iptal davasının yürütmeyi durdurulmaması özelliği, I: 680

caractère obligatoire des contrats: sözleşmenin bağlayıcılığı, II: 150

caractère politique: siyâsî nitelik, I: 918

caractère sérieux: ciddî nitelik, II: 1307

- caractère unilatéral*: tek-yanlılık özelliği, I: 673
- caratère licencieux*: müstehcen nitelik, I: 918
- carence de l'initiative privée*: özel teşebbüsün yetersizliği, II: 371
- carrière*: meslek, II: kariyer, 699
- cas d'insolvabilité*: aciz (ödeme güçsüzlüğü) hâli, II: 1360
- cas fortuit*: beklenmeyen hâl (umulmayan hâl, nagihanî hadise, kaza), II: 1166, 1194, 1336, 1337
- cas par cas*: ayrı ayrı, I: 875
- catégorie particulière d'intérêt public*: kamu yararının özel bir kategorisi, I: 982
- cause directe*: doğrudan neden, II: 1320
- causes purement matérielles*: tamamıyla maddi sebepler, I: 1094
- centre de transfusion*: kan aktarım merkezleri, II: 1181
- certain*: kesin, II: 1305
- certificat de capacité*: ehliyetname, I: 1160
- certification*: tasdik, I: 249
- certificats d'urbanisme*: imar durumunu belirten belgeler, I: 691
- cession du contrat*: sözleşmenin devri, II: 152
- cession forcée*: cebri devir, II: cebri temlik, mülkiyetin cebren geçirilmesi (kamu mallarında), 924
- chambres d'instruction*: soruşturma daireleri, I: 640, 641
- chambres*: meslek kuruluşları, I: odaları, 609
- changement d'affectation*: tahsis değişikliği, II: 850
- changement des circonstances*: koşulların değişmesi, I: 1147
- charge de la preuve*: ispat yükü, II: 1083
- chasseur de vipères*: yılan avcısı, I: 79, II: 399
- chef de comptabilité* sayman, II: muhasebe müdürü, 75, 291, 294, 642, 662,
- chef de comptabilité*: muhasebe müdürü, II: sayman, 286
- chef de service*: hizmet şefi, I: 1159, 1293
- chef du service de l'inspection générale de l'administration*: idarenin genel teftiş servisi şefi, II: 698
- chiffrage*: tazminatın miktarını belirtme işi, II: 1366
- chiffre d'affaires du service*: hizmet karşılığında elde edilen hasılat, II: 406
- chose jugée*: kesin hüküm, I: 811; II: 1041
- choses dangereuses*: tehlikeli şeyler, II: 1172
- circonstances de l'espèce*: somut olayın özellikleri, II: 328
- circonstances exceptionnelles nées de la carence de l'initiative privée*: özel teşebbüsün yetersiz kalmasından doğan istisnaî durumlar, II: 370
- circonstances exceptionnelles*: olağanüstü hâller, I: 677, 871, 1076
- circonstances exceptionnelles*: olağanüstü hâller, II: 611
- circonstances locales*: yerel koşulların, II: 539
- circonstances particulières*: özel koşullar, II: 371
- circulaire réglementaire*: düzenleyici sirküleri, I: 721
- circulaires à caractère réglementaire*: düzenleyici nitelikteki sirkülerler, I: 1293
- circulaires interprétatives*: yorumlayıcı sirkülerler, I: 722
- circulaires purement interprétatives*: tamamıyla yorumlayıcı sirkülerler, I: 721
- circulaires réglementaires*: düzenleyici sirkülerler, I: 721-723
- circulaires*: sirkülerler, I: 717
- classe préparatoire aux grandes écoles*: meslek yüksek okullarının hazırlık sınıfı (Fransa'da), II: 329
- classification*: sınıflandırma, II: 843
- clause*: hüküm (idarî sözleşmelerde, II: şartnamelerde), 32
- clause*: şart, II: hüküm, 147
- clauses contractuelles*: akdî hükümler, II: 149, 170, 426, 435
- clauses exorbitantes du droit commun*: özel hukuku aşan hükümler, II: 28, 29
- clauses exorbitantes*: aşan hükümler, II: aşırı şartlar, ifratkar kayıtlar, 28
- clauses financières*: malî hükümler, II: 170
- clauses réglementaires des contrats administratifs*: idarî sözleşmelerin düzenleyici hükümleri, II: 232
- clauses réglementaires*: düzenleyici, II: tanzimî hükümler, 170, 426
- cocontractant*: sözleşmecisi, II: âkit, 103
- Code de la voirie routière*: Karayolları Kanunu (Fransa'da), II: 895
- Code procédure pénale*: Ceza Usûl Kanunu, II: 1042
- Code rural*: Kır Kanunu, II: 273, 546, 914

codes de déontologie: meslek kuralları, I: 605

codification: tedvin, I: 63

codifié: tedvin edilmiş, I: 63

collaborateurs bénévoles de l'administration: idarenin gönüllü işbirlikçileri, I: 753

collaborateurs bénévoles: gönüllü işbirliği yapanlar, II: 640, 645

collaborateurs extérieurs à l'administration: idareyle dıştan işbirliği yapan kişiler, II: 639, 645

collaborateurs occasionnels de l'administration: idarenin arızî işbirlikçileri, I: 753

collaborateurs occasionnels: arızî işbirlikçiler, II: 1202

collaborateurs permanents: daimî işbirlikçiler, II: 1202

collaborateurs spontanés: kendiliğinden işbirliği yapan kimseler, II: 1207

collaboration bénévole: gönüllü işbirliği, I: 753

collaboration bénévole: hayrî işbirliği, II: 1208

collaboration directe: doğrudan işbirliği, II: 1206

collaboration obligatoire: zorunlu işbirliği, II: 1207, 1209

collaboration rémunérée: ücretli işbirliği, II: 1208

collaboration sollicitée: talep üzerine işbirliği, II: 1209

collaboration spontanée: kendiliğinden işbirliği, II: 1209, 1361

collaboration: işbirliği, II: 639, 1203

collectivités locales: mahallî idareler, I: 363

collégial: kolejyal, kurulsal, I: 694, 745

commencement de preuve: delil başlangıcı, I: 989

commissaires du gouvernement: hükümet komiserleri, I: 55

commission d'enquête: soruşturma kurulu, II: 773

commissions administratives paritaires: eş idarî komisyonlar, II: 701

communauté des personnels: personel ortaklığı, II: 486

commune: beldeler, II: 505

communication du dossier: dosyanın iletilmesi, I: 871; II: 777

compétence d'attribution: verme yetki, verilmiş yetki, I: 489, 559, 608, 746, 944, 1158

compétence d'exception: istisnaî yetki, I: 489, 559, 747

compétence de droit commun: genel yetki, I: 489, 559, 747,

compétence de juger: yangılama yetkisi, I: 54

compétence de principe: prensip yetki, I: genel yetki, 747

compétence discrétionnaire: takdir yetkisi, II: 172, 358, 377, 382

compétence générale: genel yetki, I: 747

compétence liée: bağlı yetki, I: 250, 891, 939; II: 492

compétence ratione loci: yer bakımından yetki, I: 802

compétence ratione materiae: konu bakımından yetki, I: 801

compétence ratione personae: kişi bakımından yetki, I: 794

compétence ratione temporis: zaman bakımından yetki, I: 803

compétence: yetki, I: 203, 745

compétences énumérées: sayılmış yetkiler, I: 489

complémentaire: tamamlayıcı, II: 1164, 1243

concedant: imtiyazı veren, II: 402, 416

concession de service public: kamu hizmeti imtiyazı, II: 416

concession de voirie: yol imtiyazı, II: 907

concession: imtiyaz, II: 402, 907

cessionnaire: imtiyaz sahibi veya imtiyazcı, II: 71, 305, 402, 416

cessionnaires de service public: kamu hizmeti imtiyazcıları, II: 639

conclusion des contrats administratifs: idarî sözleşmelerin akdedilmesi, II: 149

conclusions: netice-i talep, I: 1122

concours des pouvoirs de police: kolluk yetkilerinin yarışması, II: 538

concubine: birlikte yaşayan kadın (nikahsız eş), II: 1310

concussion: irtikap, II: 1099

condition résolutoire: infisahî şart, I: 1066, 1133

conditions d'engagement de la responsabilité: sorumlu tutulma şartları, II: 1275

conditions d'organisation ou de fonctionnement: kuruluş veya işleyiş koşulları, II: 1089

- conditions de la responsabilité des personnes publiques*: kamu tüzel kişilerinin sorumluluğunun şartları, II: 1275
- conditions de mise en jeu de la responsabilité*: sorumluluğun ortaya konulmasının şartları, II: 1275
- conditions de mise en oeuvre de la responsabilité*: sorumluluğun işletilmesi şartları, II: 1275
- conditions du droit à réparation*: tazmin hakkı şartları, II: 1275
- conditions exorbitantes du droit commun*: genel hükümleri aşan şartlar, özel hukuku aşan şartlar I: 85
- conditions générales d'engagement de la responsabilité*: sorumluluğun yükletilmesinin genel şartları, II: 1275
- confier au cocontractant l'exécution du service public*: kamu hizmetinin yürütülmesi görevini kısmen veya tamamen bir özel kişiye vermesi, II: 26
- conjonction entre l'intérêt général et un intérêt privé*: kamu yararı ile özel yarar arasında birleşme, I: 981
- connaissance acquise*: öğrenme hâli, I: 1049
- connaissance*: bilgi, II: 259
- conseil de discipline*: disiplin kurulu, II: 769
- Conseil de la concurrence (Fransa'da)*: Rekabet Konseyi, I: 582
- Conseil de sécurité nationale (Fransa'da)*: Millî Güvenlik Kurulu, I: 322
- Conseil des marchés financiers (Fransa'da)*: Malî Piyasalar Kurulu, I: 587
- Conseil d'État*: Danıştay (Fransız), I: 53
- conseil général*: il genel meclisi, I: 694
- Conseil national des corporations (Fransa'da)*: Meslek Kuruluşları Ulusal Konseyi, I: 609
- Conseil supérieur de l'audiovisuel (Fransa'da)*: Görsel-İşitsel Yüksek Konsey, I: 582, 1092
- Conseil supérieur de l'éducation nationale (Fransa'da)*: Millî Eğitim Yüksek Konseyi, I: 722
- Conseil supérieur de la fonction publique de l'Etat (Fransa'da)*: Devlet Kamu Görevi Yüksek Kurulu, I: 881
- conseils de préfecture*: il kurullarına [il idare kurulu], II: 13
- conséquence directe*: doğrudan sonuç, II: 1320, 1323
- consigne*: tembih, I: 731
- consistance*: maddî içerikleri, II: 830
- constations de fait*: tutanaklar, I: 705
- constitution du domaine public*: kamu malı oluşturmak, II: 958
- constitution en action*: çalışmakta olan anayasa, I: 93
- consultatif*: istişarî, I: 584
- consultation assortie de l'exigence de l'avis conforme*: uygun görüş danışması (uygun görüş zorunluluğuna bağlı danışma), I: 862
- consultation facultative*: isteğe bağlı, ihtiyarî danışma, ihtiyarî istişare, I: 295, 880, 859
- consultation obligatoire*: mecburî danışma, I: 295, 860
- consultation*: danışması, I: 705
- contenant*: taşıyıcı, hâmil, I: 829
- contentieux administratif*: idarî yargı, I: 109
- contentieux de l'interprétation*: yorum davası, yargılaması, II: 218
- contentieux de la répression*: idarî ceza davası, II: 209
- contenu de l'acte*: işlemin içeriği, I: 744, 931; II: 4
- contenu*: içerik, I: 688
- contentieux des poursuites*: takip yargısı, II: 209
- continuité de l'Etat*: devletin devamlılığı, II: 298
- continuité du droit administratif*: idare hukukunun devamsızlığı, I: 97
- continuité*: devamlılık, II: 297
- contractuel*: akdî, sözleşmesel, II: 6, 145, 641, 655
- contrainte*: cebir, I: 677, 1072
- contrainte*: cebir, II: 609
- contrat comportant du domaine public*: kamu mallarının işgaline ilişkin sözleşmeler, II: 88
- contrat d'affermage*: iltizam sözleşmeleri, II: 73, 403
- contrat d'habilitation*: görevlendirme sözleşmesi, II: 399, 415
- contrat de concession*: imtiyaz sözleşmesi, II: 70, 402
- contrat de droit public*: kamu hukuku sözleşmesi, II: 658
- contrat de fonction publique*: kamu görevi sözleşmesi, II: 658
- contrat de gérance*: vekâlet sözleşmesi, II: 407

contrat de la délégation du service public:
kamu hizmetinin devri sözleşmesi, II:
415

contrat de louage de service: hizmet akdî, II:
75

contrat: sözleşme, II: akit, 2, 71, 907

contrats administratifs innomés: isimsiz idarî
sözleşmeler, II: 86

*contrats administratifs par détermination de
la loi:* kanunla belirlenen idarî sözleşme-
ler, II: 11

contrats administratifs: idarî sözleşmeler, I:
665; II: 8

*contrats comportant occupation du domaine
public:* kamu mallarının özel kişiler ta-
rafından işgaline ilişkin sözleşmeler, II:
13

contrats d'adhésion: iltihaki, katılmalı-sö-
zleşme, II: 5, 71, 145

contrats d'affermage des taxes communales:
belediye vergileri iltizam sözleşmeleri,
II: 11

contrats d'emprunt publique: kamu istikraz
sözleşmeleri, II: 74

*contrats de droit privé par détermination de
la loi:* kanunla belirlenen özel hukuk sö-
zleşmeleri, II: 11

contrats de droit privé: özel hukuk sözleşme-
si, I: 81

contrats de droit privé de l'administration:
idarenin özel hukuk sözleşmeleri, II: 8

contrats de l'administration: idarenin sö-
zleşmeleri, II: 8

contrats innomés: isimsiz sözleşmeler, II:
414

contrats non qualifiées: nitelendirilmemiş sö-
zleşmeler, II: 86, 414

contrats simples: basit sözleşmeler, II: 86,
414

contrats types: tip sözleşmeler, II: 4

contrats verbaux: sözlü sözleşmeler, II: 144

contraventions de grande voirie: deniz, nehir,
demir, hava yolları suçları, II: 895

contraventions de voirie routière: karayolları
suçları, II: 895

contrepartie d'un service rendu: verilen bir
hizmetin karşılığı, II: 275, 902

contresaing: karşı-imza, I: 251, 695, 795,
834

contrôle d'opportunité: yerindelik denetimi,
I: 920, 969; II: 358, 378, 580

*contrôle de l'adéquation d'une décision aux
faits:* kararın olaylara uygunluğunun de-
netimi, I: 923, 970

contrôle de l'administration: idarenin dene-
tlenmesi, I: 109

contrôle de l'erreur manifeste

d'appréciation: açık değerlendirme hatası
denetimi, I: 562

contrôle de l'exactitude matérielle des faits:
olayların maddî doğruluğunun denetimi,
I: 905

contrôle de la matérialité des faits: olayların
maddîliğinin denetimi, I: 905

contrôle de la qualification juridique de faits:
olayların hukukî tavsifinin denetimi, I:
917

contrôle de moralité: ahlakilik denetimi, I:
992

contrôle de proportionnalité: oranlılık dene-
timi, I: 923, 970

contrôle du bilan coût-avantages: yarar-zarar
bilançosu denetimi, I: 923, 971

contrôle minimum: minimum denetim, I:
922, 967

contrôle restreint: sınırlı denetim, I: 922,
967; II: 701

contrôle sur l'établissement: kurumun üze-
rindeki denetim, I: 564

contrôle: denetleme, I: 584

convention: anlaşma, II: 145, 425

convention: dar anlamda sözleşme, II: 401

conventions particulières: özel anlaşmalar,
II: 657

conversion des actes administratifs: idarî
işlemlerin dönüştürülmesi, I: 1040

conversion: dönüştürme, tahvil, I: 1041,
1206, 1236

corporation: kişi topluluğu, I: 161, 186

corporation: meslek kuruluşu, I: 609

corporations: loncalara benzer meslek kuru-
luşları, I: 609

corps de fonctionnaires: memurluk sınıfları,
II: 672

corps: sınıf (memurluk), II: 672

cotisation sociale: aidatlar, primler, ödentiler,
I: 576

Cour des comptes: Sayıştay, I: 313

cours normal des choses: olayların normal
seyri, II: 1321

couverture des vices de procédures: usûl sa-
katlıklarının daha sonradan düzeltilmesi
veya örtülmesi, I: 892

- crainte de la sanction*: müeyyide korkusu, I: 1070
- créateur de droits*: hak yaratıcı, I: 689, 1127
- création du service public*: kamu hizmetinin kurulması, II: 353
- création*: kurma, II: 353
- crieur public*: tellal, I: 1047
- crime*: suç, II: 298
- crise de la théorie du service public*: kamu hizmeti teorisinin krizi, I: 85
- crise du critère du service public*: kamu hizmeti kriterinin krizi, I: 81
- critère d'impersonnalité*: kişisellik/kişilik-dışılık kriteri, I: 667
- critère de généralité*: genellik kriteri, I: 667
- critère de la clause exorbitante*: aşan hükümler kriteri, II: 28
- critère de la puissance publique*: kamu gücü kriteri veya ölçütü, I: 75
- critère du service public*: kamu hizmeti kriteri veya ölçütü, I: 75, 77, 80; II: 25
- critère jurisprudentiel*: içtihadî kriter, II: 274
- critère matériel*: maddî kriter, II: 24
- critère organique*: organik kriter, II: 19
- critère qualitatif*: niteliksel kriter, II: 4
- criterium formel*: şekli kriter, I: 35, 620
- criterium matériel*: maddî kriter, I: 32
- criterium organique*: organik kriter, I: 35, 620
- cumul des compétences*: yetki birleşmesi, II: 1356
- cumul des fautes*: kusurların birleşmesi, II: 1122
- cumul des responsabilités*: sorumlulukların birleşmesi, II: 1124, 1150
- cumul*: birleşme, II: 748
- cumulative*: birlikte, II: 47
- d'office*: re'sen, I: 748, 979
- dans des conditions particulièrement difficiles*: fevkalâde ağır koşullarda, II: 606
- dans le service*: görevi içinde, II: 761
- dans le service*: hizmetin içinde, II: 1124
- date*: tarih, I: 836
- de bonne foi*: iyi niyetli, II: 101
- de plein droit*: bihakkın, I: 204; II: 163, 184, 439
- décentralisation par service*: hizmet adem-i merkeziyeti, I: 154
- décentralisation territoriale*: yer yönünden yerinden yönetim, yer yönünden adem-i merkeziyet, I: 149, 152
- décentralisation*: adem-i merkeziyet, yerinden yönetim, I: 143, 149
- déchéance du concession*: imtiyazın düşmesi, II: 167, 439, 440
- décision administrative*: idarî karar, II: 561
- décision d'affectation*: tahsis kararı, II: 845
- décision de classement*: tahsis kararı, II: 845
- décision de déclassement*: tahsisten çıkarma, adem-i tahsis kararı, II: 848
- décision de désaffectation*: adem-i tahsis kararı, II: 849, 869
- décision exécutoire*: icraî karar, I: 66, 88, 673
- décision implicite d'acceptation*: zımnî kabul kararı, I: 700
- décision implicite de rejet*: zımnî ret kararı, I: 698
- décision non créatrice de droits*: hak yaratıcı olmayan bir karar, II: 966
- décision préalable*: ön karar, II: 1365
- décision verbale*: sözlü karar, I: 831
- décision*: karar, I: 673; II: 101
- décisions administratives individuelles défavorables*: muhatabı açısından olumsuz nitelikte olan bireysel kararlar, I: 844
- décisions administratives*: idarî kararlar, I: 666
- décisions conditionnelles*: şarta bağlı kararlar, I: şartlı kararlar, 1103, 1134
- décisions de régularisation*: düzeltme kararları, I: 1067
- décisions explicites*: sarîh kararlar, I: 697
- décisions expresses*: sarîh kararlar, I: 697
- décisions gestuelles*: işaretlerle veya hareketlerle de irade açıklaması, I: 831
- décisions implicites*: zımnî kararlar, I: 831, 1052
- décisions pécuniaires*: parasal kararlar, I: parasal ödeme kararları, 1130, 1103
- décisions cognitives*: tespit edici belirleyici, beyan edici, izharî işlemler, 1067, 689, 1103, 1129
- décisions tacites*: zımnî kararlar, I: 698
- déclaratif*: bildirici, II: 843
- déclaration d'utilité publique*: kamu yararı kararı, I: 670, 971, 1103, 1132, II: 965
- déclaration préalable*: bildirim, II: 551, 565
- déclarations d'intention*: niyet açıklamaları, I: 737
- déclin du détournement de pouvoir*: yetki saptırmasının gerileyişi (düşüşü, I: gerileme dönemi), 993

déconcentration: adem-i temerküz, yetki genişliği, I: 147
décret: kararname, I: 695, 1289
décrets d'extradition: suçluların geri verilmesine ilişkin kararlar, I: 652
décrets réglementaires: düzenleyici kararnameler, I: 1289
décrets: kararnameler, I: 695
dédoublement fonctionnel: görev ikileşmesi, II: 1356
déductions: indirimler, II: 1381
défaut d'entretien normal: normal bakım eksikliği, II: 1083, 1084, 1180
défaut dans l'organisation du service: hizmetin organizasyonunda eksiklik, II: 1084
défaut de surveillance: gözetim eksikliği, II: 1123
déferé préfectoral: valinin idarî yargıya başvurusu, valinin dava açması, I: 227, 398
définitif: kesin, I: 1123
degré de gravité de l'irrégularité: sakatlığın ağırlık derecesi, I: 1012
délai de droit commun: genel süre, I: 699
délai de recours: dava açma süresi, I: 1020
délai raisonnable: makul bir süre, I: 942, 1173
délai suffisant: yeterli süre, I: 874
délai: süre, I: 805
délais impératifs: emredici süreler, I: 805
délais indicatifs: gösterici süreler, I: 806
délégant: yetkiyi devreden makamın, I: 781
déléataire: yetkiyi devralan makam, I: 781
délégation de compétence: yetki devri, I: 759
délégation de pouvoir: iktidar devri, I: 759
délégation de signature: imza devri, I: 759, 775, 776
délégation temporaire de compétences: geçici yetki devri, I: 774
délibération inopérante: işlemez karar, I: 1011
délibération: müzakere, I: 695
délibérations: mukarrerat, I: 694
délimitation du domaine public fluvial: nehir kenar sınırlarının belirlenmesine, I: 1051
délimitation du domaine public naturel: tabii kamu mallarının sınırlarının çizilmesi, I: 690, 1129
délimitation du domaine public: kamu malları sınırlarının tespiti, II: 859
demandes d'extradition: suçluların geri verilmesi talepleri, I: 640

demandes de renseignements: bilgi talebi, I: 707
démission: çekilme, II: istifa, 708
démission: istifa, II: 659
démocratie directe: doğrudan demokrasi, I: 519
déni de justice: ihkak-ı haktan imtina, adalet dağıtmaktan imtina, II: 1099, 1101
département: il, il özel idaresi, I: 382
département: il, vilayet, il genel idaresi, I: 334
déplacement d'office: re'sen yer değiştirme, II: 751
dépourvu de tout effet juridique: hukukî etkiden bütünüyle mahrum, I: 690
dérivé: türev, I: müştak, 1166
dérogrations en moins: daha az yetkiler, I: 87
dérogrations en plus: daha fazla yetkiler, I: 87
dès la signature: imzalanmadan itibaren, I: 1049
désordre moral: ahlâkî düzensizlik, II: 472
dessaisissement de compétence: yetkiyi terk, I: 780
destinataires: muhataplar, I: 667, 1094
désuétude: metrukiyet, I: 1095
détachable: ayrılabilir, I: 711
détachement: geçici görevlendirme, I: 882
détenus en semi-liberté: yarı özgürlük ortamına bırakılan mahkumlar, II: 1191
détournement de pouvoir dans l'intérêt financier: malî yarar düşüncesiyle yetki saptırması, I: 983
détournement de pouvoir: yetki saptırması, I: 978
détournement de procédure: usûl saptırması, I: 989; II: 484
détournement du pouvoir: yetki saptırması, II: 583
devenus définitifs: kesinleşme, I: 1117
devoir d'obéissance: itaat ödevi, I: 201, 202; II: 728
devoir de loyalisme à l'égard de la nation: millete bağlılık ödevi, II: 726
différence appréciable de situation: önemli bir durum farklılığı, II: 311
difficulté d'exercice de l'activité: faaliyetin yürütülmesindeki zorluk, II: 1086
difficultés exceptionnelles: istisnai güçlükler, II: 191
difficultés imprévues: öngörülmemiş güçlükler, II: 191

- dignité de la personne humaine*: insan onuru, II: 475
- directe*: doğrudan doğruya, II: 1320
- directeur général*: genel müdür, II: 75, 286
- directeurs d'administration centrale*: merkezî idare yöneticileri, II: 698
- directives*: talimatlar, direktifler, yönergeler, I: 724
- discipline interne*: iç disiplin, I: 600
- discontinuité du droit constitutionnel*: anayasa hukukunun devamsızlığı, I: 97
- discrimination licite*: meşru ayrımcılık, II: 310
- discrimination positive*: pozitif ayrımcılık, II: 310, 679
- disparition des actes administratifs*: idarî işlemlerin sona ermesi, I: 1090
- dispositions réglementaires*: düzenleyici hükümler, II: 232
- disproportion*: oransızlık, I: 923, 970
- documents généraux*: genel belgeler, II: 146
- documents particuliers*: özel belgeler, II: 146
- dol*: dolandırıcılık, II: 1099
- dol*: hile, II: 102
- domaine d'application du droit administratif*: idare hukukunun uygulama alanı, I: 74
- domaine privé*: özel mallar, II: 819, 912
- domaine public aérien*: hava kamu malı, II: 832
- domaine public affecté à l'usage direct public*: kamunun doğrudan kullanımına tahsis edilmiş kamu malları, II: 899
- domaine public affecté aux services publics*: kamu hizmetlerine tahsis edilmiş kamu malları, II: 898
- domaine public artificiel*: sun'î kamu malları, II: 833, 844, 848, 861
- domaine public fluvial*: su kamu malı, II: 832
- domaine public immobilier*: taşınmaz, II: gayrimenkul kamu malları, 833
- domaine public maritime*: deniz kamu malları, II: 831
- domaine public mobilier*: taşınır, II: menkul kamu malları, 833
- domaine public naturel*: tabii kamu malları, II: 832, 843, 859
- domaine public terrestre*: kara kamu malları, II: 830
- domaine public*: kamu malı, II: 815, 818, 820
- domaine*: emlak, II: 815
- domanialité public*: kamu malı statüsü, I: 88; kamu mallarının hukukî rejimi, II: 865
- dommage permanent*: devamlı zararlar, II: 1362
- dommage*: zarar, ziyan, hasar, mağduriyet, II: 1302
- dommages aux biens*: mala verilen zararlar, II: 1390
- dommages aux personnes*: şahsa verilen zararlar, II: 1391
- dommages corporels*: bedensel, cismani zararlar, II: 1280, 1391
- dommages indirectes*: dolaylı zararlar, II: 1320
- dommages insusceptibles de réparation*: tazmine elverişsiz mağduriyetler, II: 1303
- dommages matériels*: maddî zararlar, II: 1390
- dommages permanents*: daimî zararlar, II: 1246
- dommages-intérêts compensatoires*: telafi edici tazminatlar, II: 1419
- dommages-intérêts*: tazminat, zarar-ziyan, II: 164
- double effet*: çifte etkili, I: 692
- douleur morale*: manevî acı, II: 1286
- douleur physique*: fiziksel acılar, II: 1285
- droit à consultation du dossier*: dosyayı inceleme hakkı, I: 873
- droit à indemnité*: tazminat hakkı, II: 157
- droit à l'autorisation*: izin alma hakları, II: 907
- droit à l'équilibre financier*: malî dengenin korunmasını isteme hakkı, II: 434
- droit à la création des services publics*: kamu hizmetinin kurulmasını isteme hakkı, II: 358
- droit à la redevance*: ücret alma hakkı, II: 435
- droit à la rémunération*: ücret alma hakkı, II: 155
- droit acquis*: kazanılmış hak, II: 378, 656, 966
- droit administratif au sens large*: geniş anlamda idare hukuku, I: 50
- droit administratif au sens strict*: dar anlamda idare hukuku, I: 50
- droit administratif des biens*: eşya idare hukuku, II: idarî eşya hukuku, 621, 816
- droit administratif est le droit des services publics*: idare hukuku, kamu hizmetlerinin hukukudur, I: 81

droit administratif général: genel idare huku-
ku, I: 107
droit administratif spécial: özel idare huku-
ku, I: 107
droit administratif: idare hukuku, I: 20, 25,
49
droit au maintien des services publics: kamu
hizmetinin sürdürülmesini isteme hakkı,
II: 378
droit commun: genel hükümler, genel hukuk,
ortak hukuk, özel hukuk, I: 105, 85, II:
37
droit d'accès au service public: kamu hizme-
tine ulaşma hakkı, II: 310
droit d'exception: istisna hukuku, I: 105
droit d'usufruit: intifa hakkı, II: 884
droit de garde et de surintendance: koruma ve
gözetim hakkı, II: 835
droit de l'administration: idarenin hukuku, I:
50
droit de la défense: savunma hakkı, I: 864;
II: 776
droit de la fonction publique: kamu görevi
hukuku, II: 625
droit de préférence: rüçhan hakkı, II: 440
droit de propriété: mülkiyet hakkı, II: 817,
835, 836, 984
droit demi-secret: yarı-gizli hukuk, I: 64
droit des biens: eşya hukuku, II: 816
droit des services publics: kamu hizmetleri
hukuku, I: 81
droit du travail: iş hukuku, II: 627
droit fiscal: vergi hukuku, II: 621
droit jurisprudentiel: içtihadî hukuk, I: 63
droit prétorien: yargı yapısı hukuk, I: 64
droit: hak, II: 161
droits acquis: kazanılmış haklar, müktesep
haklar, I: 668, 1114, 1127
droits de l'administration: idarenin hakları,
II: 161
droits de place: yer harçları, işgaliye, II: 405
droits de servitude: irtifak hakları, II: 884
droits du cocontractant: sözleşmecinin ha-
kları, II: 155
droits et obligations des parties: tarafların
hak ve borçları, II: 150
droits réels: ayni haklar, II: 884
droits: haklar, I: 1128
durée des effets des actes administratifs: idarî
işlemlerin etki süresi, I: 1090
durée: süre, II: 426

échange des consentements: rızalarının
değişimi, II: 100
école de Bordeaux: Bordeaux ekolü, I: 80
école de la puissance publique: kamu gücü
okulu, I: 75
école de Toulouse: Toulouse okulu, I: 75
école du service public: kamu hizmeti ekolü,
I: 80
édicter les prescriptions: yasaklar koymak,
II: 249
édiction: yapma, I: 754
effectivité: etkinlik, I: 858
effet rétroactif: geçmişe etkili, I: 65, 804,
936
effets de droit: hukukî sonuç, I: 614
effets directs: doğrudan etkili, I: 726
égalité absolue: mutlak eşitlik, II: 310
*égalité des citoyens devant les charges publi-
ques*: kamu külfetleri karşısında vatan-
daşların eşitliği ilkesi, II: 1016, 1164
égalité des parties: tarafların eşitliği, II: 150
égalité proportionnelle: nispi eşitlik, II: 310
empiètement de pouvoir: yetki tecavüzü, I:
802, 818
emplois à la discrétion du gouvernement: hü-
kûmetin takdirinde memuriyet, istisnaî
memuriyet, II: 697
emplois supérieurs: yüksek görevler, II: 697
emprise irrégulière: usûlsüz elkoyma, II:
1028
en capital: sermaye şeklinde, II: 1399
en dehors du service: memurun görevinin
dışında, II: 761
en l'espèce: somut olaylarda, I: 890
en rente: irat, gelir şeklinde, II: 1399
encadrement: çerçeveselendirme, II: 250
engins dangereux: tehlikeli araçlar, II: 1181
enquête disciplinaire: disiplin soruşturması,
II: 771
enquête: soruşturma, I: 740
enquêteur: soruşturmacı, II: 773
entrée dans la fonction publique: memurluğa
giriş, 677
entrée en vigueur: yürürlüğe girme, I: 1045
entrée en vigueur: yürürlük, yürürlüğe gir-
me, 102
entrepreneurs de travaux publics: bayındırlık
işî müteahhitleri, II: 639
entreprise privée: özel teşebbüs, II: 924
équilibre financier du contrat: sözleşmenin
malî dengesi, II: 157
équilibre financier: malî denge, II: 160, 426

- équité*: hakkaniyet, II: 190
- équivalence*: eşdeğer, II: 1315, 1369
- équivalent d'un retrait*: geri almayla eşdeğer [bir işlem], I: 1093
- erreur de fait*: fiilî hata, II: 860
- erreur de qualification juridique de faits*: olayların hukukî tavsifinde hata, I: 917
- erreur involontaire*: istem dışı hata, I: 979
- erreur manifeste de l'appréciation*: açık takdir hatası, I: 921, 922, 966; II: 358
- erreur*: hata, II: 102
- erreurs purement matérielles*: tamamıyla maddî hatalar, I: 850
- ésotérisme*: ezoterizm, I: 64
- esthétique publique*: kamusal estetik, II: 474
- établissement d'utilité public*: kamuya yararlı kurumlar, I: 563
- établissements publics industriels et commerciaux*: sınaî ve ticarî kamu kurumları, I: 177
- établissements publics à caractère scientifiques*: bilimsel, I: teknik ve kültürel kamu kurumları, *technologiques et culturels*, 576
- établissements publics administratifs*: idarî kamu kurumları, I: 567
- établissements publics*: kamu kurumları, I: 161, 186, 552; II: 292, 390, 821
- état de nécessité*: zaruret hâli, II: 586
- Etat patrimonial*: mülk-devlet, I: 119
- Etat providence*: sosyal devlet, I: 118
- État*: devlet, I: 163
- Etat-gendarme*: jandarma devlet, II: 249
- Etat-providence*: sosyal devlet, II: 249
- étroite collaboration*: sıkı bir işbirliği, II: 1358
- exactitude*: maddî doğruluk, II: 860
- exception de recours parallèle*: paralel dava yasağı veya def'i, II: 229
- exception*: def'i, itiraz, I: 1150
- exception*: istisna, I: 1063
- excès de pouvoir*: yetki aşımı, I: 818
- exclusion temporaire*: geçici ihraç (memuriyette), II: 751
- exclusivité des polices spéciales*: özel kollukların inhisarlığı, II: 544
- exécution d'office*: re'sen icra, I: 66, 174, 88, 675, 1071; II: 897
- exécution d'un service public*: bir kamu hizmetinin ifası, yürütülmesi, yerine getirilmesi, II: 25
- exécution des contrats administratifs*: idarî sözleşmelerin uygulanması, II: 149
- exécution du contrat*: sözleşmenin uygulanması, II: icrası, 147
- exécution forcée*: cebrî icra, I: 88, 601, 677, 1072
- exécution intégrale*: tam, II: 154
- exécution même d'un service public*: kamu hizmetinin bizzat yürütülmesi, II: 25
- exécution par défaut*: gıyabında ifa, II: 166
- exécution par la force*: kuvvet kullanılarak icra, I: 677
- exécution ponctuelle*: zamanında, II: 154
- exécution volontaire*: kendiliğinden uyma veya gönüllü icra, I: 1070
- exécution*: icra, I: 1069
- exécution*: yürütme, II: ifa, yerine getirme, 25
- exercice anticipé*: zamanından önce kullanılması (bir yetkinin), I: 805
- exercice d'une prérogative de puissance publique*: kamu gücü ayrıcalığının kullanımı, I: 658
- exercice personnel*: görevi şahsen yerine getirme, II: 729
- exercices clos*: son verilmiş faaliyetler, I: 1060
- exigence de la certitude du préjudice*: zararın kesinliği şartı, II: 1305
- existence matérielle*: maddî varlık, I: 849, 1006
- existence ou l'inexistence matérielle des faits*: fiillerin maddî mevcudiyeti veya namevcudiyeti, II: 749
- existence*: varlık, I: 1053
- exonération totale*: tam muafiyet, yükümlülüğün bütünüyle ortadan kaldırılması, II: 1334, 1339
- expédition des affaires courantes*: cari işlerin yürütülmesi, I: 790, 804; II: 300
- expérience générale*: genel tecrübeler, II: 1321
- expilicite*: sarîh, I: 1097
- expiration du délai*: sürenin dolması, I: 1091
- explosifs*: patlayıcı maddeler, II: 1172
- exposé des motifs*: gerekçe, I: 839, 840
- expression des motifs*: gerekçe, II: 754
- expropriation indirecte*: dolaylı kamulaştırma, II: 993
- expropriation pour cause d'utilité publique*: kamulaştırma, kamu yararı nedeniyle mülkiyetten çıkarma, II, 958

expropriation: kamulaştırma, istimlak, I: 91, II: 924, 934
extension des pouvoirs de police: kolluk yetkilerinin genişlemesi, II: 586
extériorité: dışlık, II: 1329
extinction des actes administratifs: idarî işlemlerin sona ermesi, I: 1090
extinction des actes administratifs: idarî işlemlerin sona ermesi, I: 1090
facilitation: kolaylık, I: 725
faible importance: az önemli (disiplin tedbir ve cezaları), I: 730
faillite: iflas, I: 555
faisant grief: ilgililerin haklarına ve menfaatlerine dokunan, I: 711, 1019
faisant grief: ilgisinin menfaatlerini etkilemesi, II: 783
faisceau d'indices: göstergeler demeti, I: 564
faisceau de présomptions: karineler demeti, I: 988
fait dommageable: zarar veren olay, II: 1319
fait du prince au sens large: geniş anlamda fedürens, II: 178
fait du prince lata sensu: geniş anlamda fedürens, II: 178
fait du prince strictissimo sensu: en dar anlamda fedürens, II: 180
fait du prince stricto sensu: dar anlamda fedürens, II: 179
fait du prince: fedürens, II: 177, 178, 180
fait du tiers: üçüncü kişinin fiili, II: 1166
fait indépendant de la volonté des parties: tarafların iradesinden bağımsız bir olay, II: 185
fait matériel: idarenin eylemleri, II: 1062
fait matériel: maddî fiil, I: 894
fait: fiil, II: 1275
faits personnels: kişisel fiiller, II: 761
faute commise dans l'exécution du service public: kamu hizmetinin ifasında işlenen kusur, II: 1059
faute d'une exceptionnelle gravité: istisnaî ağırlıkta bir kusur, II: 1085
faute d'une particulière gravité: özel ağırlıkta kusur, II: 167
faute de la victime: mağdurun (zarar görenin) kusuru, II: 1166, 1339
faute de service: hizmet kusuru, II: 809, 1058, 1112
faute disciplinaire: disiplin suçu, I: 918; II: 747, 748, 756, 757, 759
faute grave: ağır kusur, II: 166

faute lourde dans l'exécution des mesures de police: kolluk tedbirlerinin uygulanmasında ağır hata, II: 1093
faute lourde professionnelle: meslekî ağır kusurlar, II: 1099
faute lourde: ağır kusur, II: 492, 605, 606, 1085, 1221
faute manifeste et d'une particulière gravité: özel bir ağırlıkta ve apaçık kusur, II: 1085, 1098
faute non dépourvue de tout lien avec le service: hizmetten tamamıyla kopuk olmayan kusur, II: 1126
faute personnelle: kişisel kusur, II: 810, 1114
faute professionnelle: meslekî kusur, II: 748
faute purement personnelle: saf kişisel kusur, II: 1114
faute simple dans l'édiction des mesures de police: kolluk tedbirlerinin alınmasında basit hata, II: 1094
faute simple dans l'édiction des mesures: kolluk tedbirlerinin alınmasında basit hata, II: 1092
faute simple: basit kusur, II: 605, 606, 1085
faute: kusur, II: 1058, 1278
fautes non détachables de l'exercice des fonctions: görevlerinin ifasından ayrılmaz nitelikte olan kusurlar, II: 1112
fautif: kusurlu, II: 761, 1278
favoritisme: kayırmacılık, II: 103
fermier: mültezim, II: 73, 403
fin de vigueur des actes administratifs: idarî işlemlerin yürürlüğünün sonu, I: 1090
fin des effets de la décision: idarî işlemlerin etkilerinin sona ermesi, I: 1090
flagrant: apaçık, I: 814, 922, 967
flagrante et grave: apaçık ve ağır, I: 814
fonction administrative: idarî fonksiyon, I: 36, 618
fonction consultative: danışma görevi, I: 295
fonction exécutive: yürütme fonksiyonu, I: 32
fonction gouvernementale: hükümet fonksiyonu, I: 41
fonction juridictionnelle: yargı fonksiyonu, I: 32, 618
fonction législative: yasama fonksiyonu, I: 32, 36, 618
fonction publique: kamu görevi, II: 625
fonctionnaire de fait: fiilî memur, I: 817
fonctionnaire de fait: fiilî memur, II: 640

- fonctionnaire*: memur, II: 75, 641, 644
fonctionnement normal du service: hizmetin normal işleyişi, II: 307
fonctionnement tardive du service: hizmetin geç işlenmesi, II: 1059
fonctions juridiques de l'Etat: devletin hukukî fonksiyonları, I: 32
fondation: mal topluluğu, I: 161, 187
force majeur: mücbir sebep, II: zorlayıcı neden, 174, 189, 1166, 1329
force obligatoire des contrats: sözleşmelerin bağlayıcılığı, II: 198
force obligatoire: bağlayıcı güç, I: 720
force: kuvvet, I: 1072; II: 609
forfait de la pension: sosyal güvenlik tazminatlarının inhisarılığı doktrini, II: 1195
forfait: götürü, II: 155
formalité substantielle: aslî formalite, I: 861
formalités non substantielles: tali usûl kural-ları, I: 889
formalités substantielles: aslî usûl kuralları, I: 889
formation professionnelle au cours de la carrière: hizmet içi eğitim, II: 698
forme écrite: yazılı şekil, I: 830
forme écrite: yazılı şekil, II: 144
forme: şekil, I: 828
foulard islamique: İslami başörtüsü, I: 729
fournisseurs: mal veya hizmet sağlayan kişiler, II: 406, 639
frais et risques: kâr ve zararı, II: 166
frais supplémentaires: ek masraflar, II: 344
gardes champêtres: kır bekçisi, II: 505
gendarmerie nationale: ulusal jandarma, II: 505
gérance: vekâlet (kamu hizmeti işletme usûlü), II: 407
gérant: vekalet yoluyla işleten (kamu hizmetlerinde), II: 407
gères conformément aux lois et usages du commerce: ticaret kanun ve teamüllerine göre işletilme, II: 273
gestion du domaine privé: (kamu tüzel kişilerin) özel mallarının işletilmesi, I, 407; II: 255
gestion en gérance: vekâlet yoluyla işletme, II: 407
gouvernement de fait: fiilî hükûmet, I: 753
gouvernement légal: yasal hükûmet, I: 753
gouverner: hükûmet etmek, I: 98
grades: dereceler, II: 672
grande voirie: deniz, II: nehir, demir ve hava yolları, 895
gratuit: bedava, II: 277
gratuité: bedavalık, II: meccanilik (kamu hizmetlerinin), 341
grave: ağır, I: 814
gravité de la menace du trouble: kamu düzeninin bozan tehdidin ağırlığı, II: 583
gravité de la mesure de police: kolluk tedbirinin ağırlığı, II: 582
grenades lacrymogène: gözyaşartıcı bombalar, II: 1175
grossier et flagrant: çok ağır ve apaçık, I: 922, 967
habilitation: yetkilendirmesi, II: 101, 393
habitation bourgeoise: özel ikamete mahsus konut, I: 918
haute police: yüksek kolluk, I: 921
hauts fonctionnaires: yüksek memur, II: 697
hermétique: zor anlaşılır, I: 64
hiérarchie: hiyerarşi, I: 196
honneur: şeref, II: 1283
horaires de service: çalışma saatleri, II: 730
hypothèque: rehin, II: 884
idée de cause raisonnable: makul sebep düşüncesi, II: 1321
idée vague: belirsiz düşünce, fikr-i muğlak, I: 1014
identité: ayniyet, I: 715
illégal: hukuka aykırı, I: 816, 1001
illégalité à l'objet de l'acte: konu unsurunda sakatlık, işlemin konusuna ilişkin hukuka aykırılık, I: 932
illégalité: hukuka aykırılık, I: 992, 1001; II: 1061
illégalités graves: ağır hukuka aykırılıklar, I: 1022
illégalités grossières: kaba saba hukuka aykırılıklar, I: 1012
illégalités particulièrement graves et flagrantes: fevkalade ağır ve apaçık hukuka aykırılıklar, I: 828, 1012, 1023
illégalités purement formelles: saf şekil bakımından hukuka aykırılıklar, II: 1062, 1064
îlots d'irresponsabilité: sorumsuzluk adacıkları, II: 1303
immeubles non bâtis: binasız taşınmazlar, II: 931
immobilier: taşınmaz, gayrimenkul, II: 924
impartialité: tarafsızlık, I: 858

impératifs de bonne gestion: iyi işletme icapları, I: 560
impersonnel: kişilik-dışı, I: 667
implicite: zımnî, I: 772, 1097
impôt: vergi, II: 275, 902
imprescriptibilité du domain public: kamu mallarının zamanaşımıyla kazanılamaması, II: 882
imprévisibilité: öngörülemezlik, II: 1329
imprévisible: öngörülemez, II: 184, 1330, 1337
Imprimerie nationale: Millî Matbaa, II: 638
imputable: isnat edilebilir, II: 1277
inadéquation: ölçsüzlük, I: 904
inaptitude physique: fizikî elverişsizlik, II: 762
incompétence négative: negatif yetkisizlik, I: 809
incompétence: yetkisizlik, I: 809
incompétence: yetkisizlik, yetki tecavüzü, I: 802, 818
inconvenients du voisinage: komşuluk zararları, II: 1246
indemnisation en capital: sermaye şeklinde tazminat, II: 1399
indemnisation en rente: irat şeklinde tazminat, II: 1399
indemnisation intégrale: zararı bütünüyle tazmini, II: 181
indemnisation totale: tam tazminat, II: 191
indemnité d'imprévision: öngörülemezlik tazminatı, II: 188
indemnité principal: esas tazminat, II: 1418
indemnités accessoires: fer'i tazminatlar, II: 1418
indemnités pour sujétions imprévues: öngörülmemiş güçlükler tazminatı, II: 191
indépendamment de toute faute: kusurdan bağımsız olarak, II: 1173
indépendante: bağımsız, I: 587
indexation: endekslere bağlama, II: 1400
indicative: belirtici, I: 1173
indice quasi certain: kesine yakın gösterge, II: 269
individualisation: bireyselleştirilebilme, II: 1317
individuel: bireysel, I: 669, 694
inégalité: eşitsizlik, I: 66
inexcusable: mazur görülemez, II: 1117
inexistence absolue: mutlak yokluk, I: 849, 1006

inexistence de l'acte administratif: idarî işlemin yokluğu, I: 1006
inexistence des motifs: sebebin mevcut olması, I: 905
inexistence matérielle: maddî yokluk, I: 849
inexistence: yokluk, I: 1005, 1053
informations: haber vermeler, I: 737
infraction effectivement commise: fiilen işlenmiş bir suç, II: 480
infraction pénale déterminée: belirli bir suç, II: 479
infraction pénale: ceza hukuku anlamında suç, II: 748, 756
infraction pénale: suç, II: 748
infra-minimum denetim: minimum-altı, I: 969
injonction: emir, I: yargısal emir, 1172
injonction: hakiminin idareye emir vermesi, yargısal emir, II: 1315, 1369
injonctions: emirler, II: 562, 216
inopposabilité: dermeyeran edilmezlik, ileri sürülemezlik I: 720, 1052, 1053
inopposable: ileri sürülemez, dermeyeran edilmez, I: 720, 1053
insaisissabilité des biens: malların haczedilemezliği, I: 555
insolvabilité: ödeme aczi, II: 1277
institutions d'éducation surveillée: gözetimli eğitim kurumları, II: 1190
instructions de service: hizmet emirleri, I: 716
insuffisance professionnelle: meslekî yetersizliği, II: 762
intangibilité des effets individuelles des actes administratifs: idarî işlemlerin bireysel etkilerinin dokunulmazlığı ilkesi, I: 1098
intangible: dokunulmaz, I: 1123
intégralité du préjudice: zararın tamamı, II: 1378
intégrité matérielle: maddî bütünlük, II: 894
intentions: niyetler, I: 739, 744, 977
interdiction de séjour: ikamet yasağı, I: 822
interdiction: yasaklama, men etme, II: 563
interdictions: yasaklar, I: 688
intérêt général prééminent: üstün nitelikte bir kamu yararı, II: 1266
intérêt général: genel çıkar, I: 87
intérêt général: genel yarar, II: 850, kamu yararı, I: 66, II: 249
intérêt juridiquement protégé: hukuken korunan menfaat, II: 1310
intérêt légitime: meşru menfaat, II: 1310

- intérêt moral*: manevi değer, II: 1283
intérêt non qualifié: niteliksiz menfaat, II: 1310
intérêt public dans sa totalité: kamu yararının bütünü (bütünü itibarıyla kamu yararı), I: 982
intérêt public: kamu yararı, âme menfaati, II: 255, 257
intérêts moratoires: temerrüt, gecikme faizleri, II: 1418
intérim: vekâlet, vekâleten atama, I: 784, 785
intérimaire: vekil, I: 784
interprétation stricte: dar yorum, I: 747, 1064
interprétation: yorum, I: 717, 1285
invalidité: geçersizlik, I: 1053
investiture contractuelle: akdî görevlendirme, II: 393, 398
investiture par contrat: sözleşmeyle görevlendirme, II: 393, 398
investiture périmée: resmî sıfatın sona ermesi, I: 816
investiture statutaire: statüter görevlendirme, II: 393
investiture unilatérale: tek-tarafli görevlendirme, II: 393
investiture: görevlendirme-kamu hizmetlerinde), II: 393
invocables: başvurulabilir, ileri sürülebilir, I: 1045
irrégularité extrêmement grave et flagrante: fevkalade ağır ve bariz sakatlık, I: 828
irrégularités flagrantes: apaçık sakatlıklar, I: 828, 1012
irregularités: sakatlıklar, I: 1001
irrésistibilité: karşı konulamazlık, dayanılmazlık, 1331, 1329
irresponsabilité personnelle: kişisel sorumluluk, II: 1114
irrévocabilité du prix: sözleşmede kararlaştırılan ücretin geri alınamazlığı, II: 156
irrévocable: geri alınamaz, II: 709
juge administratif: idarî yargı anlamında idarî yargıç, idarî hâkim, I: 90, 109
juge de l'excès du pouvoir: iptal davası bakan hakim, II: 224, 225
juge de l'excès du pouvoir: iptal davasına bakan mahkeme, II: 214
juge du contrat: sözleşmenin hakimi, II: 214, 225
jugements de valeur: değer yargıları, II: 259
juridiction non contentieuse: nizasız kaza, çekişmesiz yargı, uyuşmazlıksız yargı, 636
juridictionnalisation: yargısallaşma, II: 771, 777
juridictionnel: yargısal, I: 585
jurisprudence: içtihat, I: 63, 65
jurisprudentielle: içtihadî, I: 63
justice déléguée: devredilmiş adalet, I: 55
justice retenue: tutulmuş adalet, I: 55
kamu malları, II: kamu emlâki, *domaine public*, 259
lancer de main: cüce fırlatma, I: 898
lancer de main: cüce fırlatma, II: 475
le principe qu'une personne ne doit jamais être condamnée à payer une somme qu'elle ne doit pas: bir kişi sorumlu olduğundan daha fazlasına mahkûm edilemez ilkesi, II: 1371
ledit arrêté doit être regardé comme un acte nul et non avenue: adı geçen karara geçersiz ve hiç doğmamış bir işlem olarak bakılması gerekir, I: 1015
légale et réglementaire: kanunî ve nizamî, II: 655, 659, 738
légalité: hukukîlik, I: 123, 204, 229, 951
légalité: kanuna tâbi olma, I: 91
lésion d'un droit: hak ihlâli, II: 1310
libération conditionnelle: şartlı salıverme, II: 1191
liberté du choix du cocontractant: sözleşme-ciyi seçme serbestisi, II: 103
libertés de forme: şekil serbestisi, I: 829
libertés innommées: isimsiz hürriyetler, II: 572
libre administration des collectivités locales: mahallî idarelerin serbest idaresi, I: 1293
licenciement pour insuffisance professionnel: mesleki yetersizlik nedeniyle işten çıkarma, II: 713
licenciement: memurluktan çıkarma, ihraç, işten çıkarma, II: 712
lien de causalité: illiyet rabitası, nedensellik bağı, II: 1319
lien de droit public: kamu hukuku bağı, II: 641
lien direct de causalité: doğrudan illiyet bağı, II: 1320, 1323
lien indirect: dolaylı bağlantı, II: 1321
lieux ouverts au public: kamuya açık yerler, II: 578
ligne de conduite: davranış çizgisi, I: 725

limitativement énumérées: sınırlı olarak sayılmış, I: 559

limites du principe de la légalité: hukukilik ilkesinin sınırları, I: 952

loi d'habilitation [Fransa'da]: yetki kanunu, I: 1287

loi des parties: tarafların kanunu, II: 148, 168, 198, 238

lois de Rolland: Rolland kanunları, II: 297

lois du service public: kamu hizmeti kanunları, II: 297

loterie nationale: millî piyango, II: 256

maintien de l'ordre public: kamu düzeninin korunması, II: 249

maires: belediye başkanları, II: 505

maître de l'ouvrage public: bayındırlık eserinin sahibi, II: 1362

majorité absolue renforcée: güçleştirilmiş mutlak çoğunluk, I: 797

majorité absolue: salt veya mutlak çoğunluk, I: 796

majorité qualifiée: nitelikli çoğunluk, I: 798

majorité relative: nispi çoğunluk, I: 796

maladie professionnelle: meslek hastalığı, II: 1194

mandat: vekâlet, II: 21

mandataire: vekil, II: 21

mandataires-liquidateurs: tasfiye memurları, II: 1196

manifestation de volonté: irade açıklaması, I: 614, 615

manifeste: açık, I: 969

marchés d'études: araştırma, plan, proje, tasarı, vs. için yapılan kamu ihalesi, II: 89

marchés de fournitures: levazım sözleşmeleri, II: 87, 92, 166, 169

marchés de service: hizmetlerin özel kişilerden satın alınmasına dair sözleşmeler, II: 89, 93

marchés de transport: taşıma sözleşmeleri, II: 87, 184

marchés de travaux publics: bayındırlık ihaleleri, yapım ihaleleri, II: 13, 20, 52, 87, 91, 169, 158, 166, 190

marchés publics: kamu ihaleleri, I: 623; II: 103

marge d'action libre en franchise de responsabilité: sorumluluktan bağışık serbest bir hareket alanı, II: 1087

marge d'appréciation: değerlendirme marjı, I: 899, 946

matérialité des faits: fiilin maddîliği, II: 760; olayların maddî doğruluğu, I: 905

mauvaise fonctionnement du service: hizmetin kötü işlemesi, II: 1058

Médiateur de la République: Cumhuriyet Arabulucusu [Fransa'da bir çeşit ombudsman), I: 582

mesure conservatoire: ihtiyati tedbir, II: 705, 773

mesure de police: kolluk tedbiri, II: 552, 615

mesure faisant grief: menfaatlere dokunan bir tedbir, I: 731

mesure moins rigoureuse: daha az sert bir tedbir, II: 582

mesures antérieures: ön işlemler, I: 704

mesures d'application: uygulama tedbirleri, I: 1066

mesures d'ordres intérieur: iç düzen işlemleri, I: 716, 727; II: 755

mesures d'organisation du service: hizmetin örgütlenmesine ilişkin tedbirler, I: 728

mesures de police interne du service: hizmet içi kolluk tedbirleri, I: 730

mesures internes au services: hizmet içi tedbirler, I: 727

mesures juridiques: hukukî tedbirler, II: 1092

mesures mineures: küçük tedbirler, II: 783

mesures mineures: küçük tedbirler, önemsiz işlemler, I: 730, 733; II: 783

mesures plus rigoureuses: daha sıkı tedbirler, II: 541

mesures postérieures: sonraki tedbirler, I: 715

mesures préparatoires: hazırlık işlemleri, I: 704

mesures prises en considération de la personne: kişiyi göz önünde bulunduran işlemler, I: 871

mesures: tedbirler, I: 1286

méthodes dangereuses: tehlikeli yöntemler, II: 1190

mettre un élève au piquet: ayakta durma cezası (öğrencilere), I: 730

mis en demeure: temerrüde düşürme, ihtar, protesto, II: 163, 562

mise à l'isolement: tecride koyma, I: 732

mise à la retraite d'office: re'sen emekliliğe sevk, II: 751

mise au cellule disciplinaire: disiplin hücre sine koyma, I: 732

mise aux arrêts: hapis, I: 731

- mise en régie*: emanet hâline getirme, II: 166
mise sous séquestre: geçici el koyma, II: 166, 439
mises en demeure: temerrüde düşürme, I: 735
mitoyenneté: komşuluk, II: 837
mobile personnelle: kişisel saik, I: 980
mobile politique: siyasî saik, I: 646, 980
mobile principal de l'opération: operasyonun temel saiki, II: 488
modalité d'exécution du service public: kamu hizmetinin yürütülme usûlünü, II: 27
mode de conclusion: akdedilme şekli, I: 649
modes de gestion des services publics: kamu hizmetlerinin işletilmesi usûlleri, II: 381
modes de gestion: işletme usûlleri, II: 380, 381
modification: değiştirme, I: 754, 877
moralité publique: genel ahlâk, II: 473
motif: sebep, I: 715, 840, 893, 977
motifs de droit: hukukî sebepler, I: 894
motifs de fait: fiilî sebepler, I: 894, 927
motifs déterminants: belirleyici sebepler, I: 925
motifs surabandants: ek sebepler, lüzumundan fazla sebepler, esbab-ı kasire, I: 925
motivation: gerekçe, I: 839, 840
moyen d'ordre public: kamu düzenine ilişkin bir def'î veya itiraz vasıtası, I: 978, 1022, 1063
moyen: araç, II: 581
moyen: vasıta, I: 613
moyens d'action de l'administration: idarenin hareket araçları, II: 621
mutabilité: değişebilirlik (kamu hizmetlerinde), II: 169, 655
mutation par changement d'affectation: tahsis değişikliğiyle dönüşüm, II: 856
mutation par transfert de propriété: mülkiyet devri yoluyla dönüşüm, II: 851
mutations domaniales: mal dönüşümleri, II: 850
nationalisation: devletleştirme, II: 924, 935
nature contractuelle: akdî nitelik, II: 148
nature de la mission assignée au juge pénal: ceza hakimine verilen görevin doğası, I: 1285
nature des choses: eşyanın tabiatı, I: 1158
nature réglementaire: düzenleyici nitelik (şartnalamaeler), II: 148
ne faisant pas grief: menfaatini etkilemeyen, I: 716
nécessaire: gerekli, II: 581
nécessité d'intérêt général: kamu yararı gereği, II: 312
negatif, II: olumsuz, ihmalî, menfî, 1276
neutralité abstention: kaçınma yoluyla tarafsızlık, II: 320
neutralité objectivité: objektiflik yoluyla tarafsızlık, II: 321
neutralité pluralisme: plüralizm yoluyla tarafsızlık, II: 320
nomination comme stagiaire: stajyer olarak atama, I: 1066
nomination: atama, II: 645
nominations pour ordre: düzmece atamalar, I: 1017
nominativement: ismen, I: 667
non dépourvu de tout lien avec le service: hizmetten tamamıyla kopuk, II: 1124
non-cognitivism des valeurs: değerlerin bilinemezliği, II: 259
non-lieu à statuer: karar vermeye gerek olmadığına, I: 1124, 1123
non-rétroactivité: geriye yürümezlik, I: 1116
notations des fonctionnaires: memurların değerlendirilmesi, II: 699
note chiffrée: rakamsal not, II: 700
notification: tebliğ, yazılı bildirim, I: 830, 1049
notions juridiques indéterminées: belirsiz hukukî kavramlar, I: 896, 903
nul et de nul effet: yok hükmünde, geçersiz ve etkisiz, I: 1018; geçersiz ve tamamıyla etkisiz, I: 1019, 1012, 1013
nul et non avenue: geçersiz ve hiç doğmamış (meydana gelmemiş), I: 1012, 1013, 1019
nul: batıl, geçersiz, I: 1003
nullité du contrat: sözleşmenin butlanı, II: 217
nullité: butlan, geçersizlik, I: 1002, 1003; II: 102, 870
objet: konu, I: 715, 930, 1094
obligation d'agir: harekete geçme yükümlülüğü, II: 491
obligation d'assurer le service: hizmeti görme ödevi, II: 729
obligation d'exécution personnelle: şahsen ifa borcu, II: 152
obligation d'exercer ses compétences: yetkilerini kullanma yükümlülüğü, I: 748

- obligation de décider sur l'avis conforme*: uygun görüş danışması [uygun görüş üzerine karar verme zorunluluğu, I: 862
- obligation de faire*: yapma borcu, II: 1315, 1368
- obligation de prendre les mesures de police*: kolluk tedbiri alma zorunluluğu, II: 553
- obligation de réserve*: ihtiyat yükümlülüğü, II: 727
- obligation de se consacrer à ses fonctions*: kendisini bütünüyle görevine adanması, II: 729
- observations*: düşünceler: itirazlar, gözlemler, I: 863, 871
- obstacle insurmontable*: aşılamaz engel, II: 189
- occasionnelle*: geçici, II: 75
- occupants sans titre*: kamu malını haksız işgal eden kişinin, II: 908
- occupation temporaire*: geçici işgal, II: 928
- occupation*: işgal, II: 904
- occupations privatives*: özel işgaller, II: 904
- octroi d'indemnités*: tazminat ödenmesi, II: 217
- Office national des forêts*: Ormanlar Millî Ofisi, II: 643
- offres et propositions*: icap ve teklifler, I: 708
- opération projetée présente un intérêt général*: genel yarar arz eden operasyon, II: 960
- opérations de police*: kolluk operasyonları, II: 566
- opérations matérielles d'exécution*: maddî uygulama operasyonları, II: 1093
- opérations matérielles*: eylemler (kolluk alanında), II: kolluk eylemleri, 606
- opérations sur le terrain*: saha operasyonları, II: 1093
- opérations*: operasyonlar, I: 613
- opinion*: kanaat, I: 739
- opportunité des poursuites*: soruşturmanın yerindeligi, II: 771
- opportunité*: yerindelik, I: 123, 204, 229, 951, 1117, 1121
- opposabilité des directives*: direktiflerin ileri sürülebilirliği (dermeyeran edilebilirliği), I: 726
- opposabilité*: dermeyeran edilebilme, I: ileri sürülebilme, kabil-i dermeyeran olma, 1052
- opposable*: dermeyeran edilebilir, ileri sürülebilir, kabil-i dermeyeran, I: 1045, 1052
- opposables à l'administration*: idareye karşı da ileri sürülebilir, I: 726
- opposables aux administrés*: idare edilenlere karşı ileri sürülebilir, dermeyeran edilebilir, I: 726
- ordonnances* (Fransa'da): ordonanslar, I: 1287
- ordre de service*: hizmet konusunda emir ve talimat, II: 161
- ordre illégal*: kanunsuz emir, II: 728
- ordre matériel et extérieur*: maddî ve dış düzen, II: 472
- ordre moral*: ahlâk düzeni, II: 472
- ordre public*: kamu düzeni, I: 748, 862, 983, 1159; II: 472, 1166
- ordres professionnels*: meslek kuruluşları, I: 180, 601
- ordres*: meslek kuruluşları, I: 609
- Organisation de Planification de l'Etat*: Devlet Planlama Teşkilâtı (Türkiye'de), I: 328
- organisation et le fonctionnement du service public*: kamu hizmetinin organizasyonu ve çalışmasına, II: 149, 426
- organisation interne du service*: hizmetin iç düzenlemesini, I: 201
- organisme consultatif*: danışma (istişare) organı, I: 854, 857
- organisme quasi-juridictionnel*: yargısal kuruluş benzeri, I: 585
- organismes consultatifs*: danışma organları, I: 289
- originaire*: aslî, ilkel, ilksel: 136, 1166, 1169
- origine de l'établissement*: kurumun kökeni, I: 564
- ouvrages publics exceptionnellement dangereux*: olağanüstü tehlikeli bayındırlık eserleri, II: 1180
- ouvrages publics*: bayındırlık eserleri, II: 992, 1178, 1210
- paiement après service fait*: iş yapıldıktan sonra ödeme, II: 156
- par voie d'action*: dava yoluyla, I: 1149
- par voie d'exception*: def'i yoluyla, I: 1149
- parafiscal*: vergi-benzeri, II: 376, 436
- paralyse de l'administration*: idarenin felç olması, I: 889
- parlement*: Fransa'da 1789 öncesi bu isimli mahkemeler, I: 120
- participation directe*: doğrudan doğruya katılma, II: 27

- participation du cocontractant à l'exécution même du service public*: gerçek kişi akindin bir kamu hizmetinin yürütülmesine katılması, II: 27
- patrimoine*: mal varlığı, I: 191, 554
- pénalité*: cezaî şart, II: 164
- pension de retraite*: emekli aylığı, II: 720
- péremption de l'avis*: görüşün zamaşaşımına uğraması, I: 859
- péremption de la procédure contradictoire*: çelişme usulünün zamaşaşımına uğraması, I: 874
- péremption*: zamaşaşımına uğrama, I: 874
- permanence*: kesintisizlik, sürerlilik, daimlik, II: 297
- permanent*: daimî, II: 75
- permis de chasse*: av tezkeresi, I: 985
- permis de stationnement*: işgal ruhsatı, II: 907
- permis*: lisans, ruhsat, II: 394, 907
- permissions de sortir*: çıkma izinleri, II: 1191
- permissions de voirie*: yol izinleri, I: 1103, 1131
- personel*: kişisel, I: 978
- personnalité des peines*: cezaların şahsiliğı, I: 1085
- personnalité morale de l'Etat*: devlet tüzel kişiliğı, I: 144
- personne morale*: tüzel kişi, II: 399
- personne physique*: gerçek kişi, II: 399
- personne sans titre*: herhangi bir resmî sıfatı olmayan bir kişi, I: ni *qualité*, 816
- personne*: kişi, I: 160
- personnel de police*: kolluk personeli, II: 504
- personnel*: şahsî, II: 760
- personnels titulaires*: memur, II: 284
- personnes en traitement dans les hôpitaux publics*: kamu hastanelerinde tedavi gören kişiler, II: 1084
- personnes morales de droit privé*: özel hukuk tüzel kişileri, I: 160
- personnes morales de droit public*: kamu hukuk tüzel kişileri, I: 161, 192, 554
- personnes morales mixtes*: karma tüzel kişiler, I: 190
- personnes physiques*: gerçek kişiler, I: hakikî şahıslar, 160
- personnes privées chargées d'un service public*: kamu hizmetiyle görevli özel kişiler, I: 178
- perte d'une chance*: şans kaybı, II: 1307
- perte de la valeur juridique des actes administratifs*: idarî işlemlerin hukukî değerinin kaybı, I: 1090
- phase administrative*: idarî aşama, II: 963
- phase judiciaire*: adlî aşama, II: 963
- pièces écrites du dossier*: dosyadaki yazılı belgeler, I: 987
- plan d'alignement*: istikamet planı, I: 1095 II: 862
- plans*: planlar, I: 740
- plénitude de juridiction*: tam yargılama yetkisi, yargılama yetkisinin tamlığı, I: 1285
- pluralité de buts*: amaçların çokluğu, I: 986
- pluralité des motifs*: sebeplerin çokluğu, I: 924
- plus ou moins durablement*: az çok uzunca bir süre, II: 639
- plus restrictives des libertés*: özgürlükleri daha sınırlandırıcı, II: 541, 539
- plus rigoureuse*: daha sıkı, II: 539, 540
- police administrative générale*: genel idarî kolluk, II: 493
- police administrative*: idarî kolluk, II: 477
- police de la conservation du domaine public*: kamu mallarını koruma kolluğı, II: 894
- police des étrangers*: yabancılar kolluğı, II: 496
- police des installations classées pour la protection de l'environnement*: çevrenin korunması için sınıflandırılmış tesisler kolluğı, II: 493
- police judiciaire*: adlî kolluk, II: 477
- police nationale*: ulusal polis, II: 505
- police spéciale*: özel kolluk, II: 535
- police*: kolluk, II: 249, 471
- polices administratives spéciales*: özel idarî kolluklar, II: 493
- polyvalence des opérations de police*: kolluk operasyonlarının çok anlamlılığı, II: 487
- positif*: olumlu, icraî, müspet, II, 1276
- pour le compte de l'Etat*: devletin hesabına, II: 22
- pour le compte de*: hesabına, II: 22, 406, 407
- pouvoir d'annulation*: iptal (bozma, kaldırma) yetkisi, I: 219
- pouvoir d'appréciation*: takdir yetkisi, I: 724, 903, 943, 1160
- pouvoir d'approbation*: onama yetkisi, I: 220
- pouvoir d'instruction*: emir ve talimat verme, I: 228
- pouvoir de contrôle et de direction*: denetim ve yönlendirme yetkisi, II: 161

- pouvoir de modification unilatérale*: tek-yanlı değişiklik yetkisi, II: 169, 179, 180
- pouvoir de réformation*: düzeltme yetkisi, I: 203, 228
- pouvoir de résiliation dans l'intérêt du service*: hizmet yararına fesih yetkisi, II: 171
- pouvoir de sanction*: müeyyide uygulama yetkisi, II: 162
- pouvoir de substitution d'office*: resen ikame yetkisi, I: 228
- pouvoir de substitution*: ikame yetkisi, I: 203; II: 1360
- pouvoir de suspension*: askıya alma yetkisi, I: 222
- pouvoir de tutelle*: vesayet yetkisi, I: 167
- pouvoir disciplinaire*: disiplin yetkisi, II: 768
- pouvoir être qualifiée de préjudice*: zarar olarak nitelendirilebilme, II: 1279, 1302
- pouvoir exceptionnel*: istisnâ nitelikte bir yetki, I: 210
- pouvoir hiérarchique*: hiyerarşik güç, I: 201
- pouvoir réglementaire autonome*: özerk düzenleme yetkisi, I: 1288, 1289
- pouvoir réglementaire dérivé*: türev düzenleme yetkisi, I: 1289
- pouvoir réglementaire*: düzenleme yetkisi, I: 1154, 1155
- pouvoir*: yetki, II: 161
- pouvoirs de l'administration*: idarenin yetkileri, II: 161
- pouvoirs de police afférents à la gestion du domaine départemental*: il emlakine ilişkin kolluk yetkileri, II: 505
- pouvoirs généraux d'administration exercés sur le domaine*: idarenin kamu malları üzerinde sahip olduğu genel yetkiler, II: 847
- préalable*: ön, I: 678
- précarité*: geçicilik, II: 910
- précision suffisante*: yeterli sarahat, I: 772
- préfet*: vali, I: 334; II: 505
- préjudice d'affection*: duygusal zarar, II: 1286
- préjudice esthétique*: estetik zararlar, II: 1284
- préjudice exceptionnel*: olağanüstü zarar, II: 1170
- préjudice grave*: ağır zarar, II: 1167, 1318
- préjudice indemnisable*: tazmin edilebilir zarar, II: 1062
- préjudice spécial*: özel zarar, II: 1168, 1316
- préjudice*: zarar, II: 1279, 1302, 1319
- préjudices 'par ricochet'*: dolaylı zararlar, II: yansıyan zararlar, 1292
- préjudices actuels*: güncel zararlar, II: 1305
- préjudices éventuels*: muhtemel zararlar, II: 1306
- préjudices futures*: gelecekteki zararlar, II: 1305
- préjudices immédiates*: doğrudan zararlar, II: 1292
- préjudices matériels*: maddî zararlar, II: 1280
- préjudices moraux*: manevî zararlar, II: 1283
- préjudices réfléchis*: yansıyan zararlar, II: 1292
- préjudice anormal*: anormal bir zarar, II: 1167, 1176, 1318
- prélèvement obligatoire*: zorunlu kesintiler, I: 576
- premier ministre*: başbakan, II: 505
- préoccupations d'ordre privé*: kişisel saiklerle, II: 1115
- prérogative*: ayrıcalık, I: 87
- prérogatives de l'administration*: idarenin ayrıcalıkları, II: 161
- prérogatives de puissance publique*: kamu gücü ayrıcalıkları, I: 66, 87, 88; II: 268, 492
- prérogatives et privilèges*: ayrıcalıklar ve imtiyazlar, I: 85
- prérogatives et sujétions exorbitantes du droit commun*: genel hükümleri (özel hukuku) aşan ayrıcalıklar veya yükümlülükler, I: 86
- prérogatives exorbitantes du droit commun*: genel hükümleri aşan ayrıcalıklar, I: 86
- prescription*: emir, II: 562
- Présidence de la République*: Cumhurbaşkanlığı, I: 242
- Président de la République*: Cumhurbaşkanı, I: 242
- président du conseil général*: il genel meclisi başkanı, II: 505
- présomption de conformité au droit*: hukuka uygunluk karinesi, I: 88, 678
- présomption de légalité*: yasallık karinesi (=hukuka uygunluk karinesi), I: 678
- présomption*: karine, II: 23
- présomptions de fautes*: kusur karineleri, II: 1083
- présomptions sérieuses*: ciddî karineler, I: 988
- prestation*: hizmet, II: 285

- prestations de biens et de services*: mal ve hizmet sunumları, II: 250
- preuve*: ispat, I: 987
- préventif*: önleyici, II: 478, 492, 747
- principal*: esas, II: 489
- principe contradictoire*: çelişme ilkesi, I: 104
- principe d'adaptation*: uyum ilkesi, II: 304
- principe d'adéquation*: elverişlilik ilkesi, II: 577
- principe d'autonomie*: özerklik ilkesi, I: 556
- principe d'effectivité et sincérité*: etkililik ve samimiyet ilkesi, I: 858
- principe d'égalité devant les charges publiques*: kamu külfetleri karşısında eşitlik ilkesi, II: 1242
- principe d'égalité*: eşitlik ilkesi (kamu hizmetlerinde), II: 309
- principe d'exercice personnel de la compétence*: yetkinin şahsen kullanılması ilkesi, I: 750
- principe d'immutabilité du contrat*: sözleşmenin değişmezliği ilkesi, II: 168
- principe d'incessibilité des biens au-dessous de leur valeur*: özel malların değerinin altında devredilemeyeceği ilkesi, II: 916
- principe d'intangibilité des ouvrages publics*: bayındırlık eserlerinin dokunulmazlığı ilkesi, II: 994
- principe d'interdiction des cumuls*: birden fazla görevde çalışma yasağı, II: 729
- principe de continuité*: devamlılık ilkesi, II: 297
- principe de gratuité*: bedavalık ilkesi, II: 902
- principe de l'égle admissibilité aux emplois publics*: kamu görevlerine girişte eşitlik ilkesi, II: 678
- principe de l'inaliénabilité du domaine public*: kamu mallarının devredilmezliği ilkesi, II: 865
- principe de l'insaisissabilité du domaine privé*: özel malların haczedilemezliği ilkesi, II: 916
- principe de l'insaisissabilité des biens publics*: kamu mallarının haczedilemezliği ilkesi, II: 873
- principe de l'irrécevabilité du recours pour excès du pouvoir contre les contrats administratifs*: idarî sözleşmelere karşı iptal davası açılmayacağı kuralı, II: 219
- principe de l'irresponsabilité de l'Etat du fait du justice*: yargı faaliyetlerinden (adliye-
- den) dolayı devletin sorumsuzluğu ilkesi, II: 1040, 1100
- principe de l'irresponsabilité de l'Etat*: devletin sorumsuzluğu ilkesi, II: 1018, 1038
- principe de la continuité des service publics*: kamu hizmetlerinin devamlılığı ilkesi, II: 181
- principe de la libre détermination du mode de gestion*: işletme usüllerinin serbestçe belirlenmesi ilkesi, II: 382
- principe de la non-rétroactivité*: geriye yürümezlik ilkesi, I: 804, 936
- principe de la réparation en argent*: parayla tazmin ilkesi, II: 1368
- principe de la réparation intégrale*: tam tazmin ilkesi, II: 1379
- principe de la réparation par équivalent*: eşdeğeriyle tazmin ilkesi, II: 1315, 1369
- principe de la responsabilité de l'Etat*: devletin sorumluluğu ilkesi, II: 1020
- principe de la séparation des autorités administratives et judiciaires*: idarî ve adlî makamların ayrılığı ilkesi, I: 53
- principe de laïcité*: lâiklik ilkesi, II: 321
- principe de légalité*: hukuka uygunluk ilkesi, I: 1119
- principe de liberté*: serbestlik ilkesi, II: 900
- principe de mutabilité du contrat administratif*: idarî sözleşmenin değiştirilebilirliği ilkesi, II: 169
- principe de mutabilité*: değişebilirlik ilkesi, II: 304
- principe de nécessité*: gereklilik ilkesi, II: 577, 580
- principe de neutralité*: tarafsızlık ilkesi, II: 319
- principe de non-rétroactivité des actes administratifs*: idarî işlemlerin geriye yürümezliği ilkesi, I: 1056, 1116
- principe de proportionnalité*: oranlılık ilkesi, II: ölçülülük ilkesi 578, 581
- principe de rattachement*: bağlılık ilkesi, I: 556; II: 392
- principe de sécurité juridique*: hukukî güvenlik ilkesi, I: 1060
- principe de sincérité*: samimiyet ilkesi, I: 858
- principe de spécialité locale*: yerel uzmanlık ilkesi, I: 560

principe de spécialité: uzmanlık ilkesi, ihtisas ilkesi, spesyalite prensibi, I: 156, 188, 559, 603, II: 392, 941

principe de valeur constitutionnelle: anayasal değerde ilke, II: 298

principe du cumul des responsabilités: sorumlulukların birleşmesi ilkesi, II: 1127

principe du non-cumul des indemnisations: tazminatların birleşmemesi ilkesi, II: 1127

principe général du droit: hukukun genel ilkesi, I: 1057, 864, 879; II: 1243

principe interdisant aux personnes publiques de recourir à l'arbitrage: kamu tüzel kişilerinin tahkime başvurma yasağı ilkesi, II: 240

principes généraux du droit public: kamu hukukunun genel ilkeleri, I: 204

principes généraux du droit: hukukun genel ilkeleri, II: 198

privatisation: özelleştirme (kamu hizmetlerinin), II: 249, 379

privatives de liberté: hürriyetten mahrum edici, I: 1079; II: 615

privilège du préalable: ön ayrıcalığı (=hukuka uygunluk karinesi), I: 678, II: 168

prix: fiyat, II: 345, 348, 436, 902

procédé de l'établissement public: kamu kurumu usûlü, II: 390

procédés de police: kolluk usûlleri, II: 548

procédure consultative: istişarî usûl, danışma usûlü, I: 857

procédure contradictoire: çelişme usûlü, I: 584, 863; II: 771, 777

procédure disciplinaire: disiplin usûlü, II: 771

procédure: usûl, I: 828, 851

procédures obligatoires: zorunlu usûller, I: 880

produits sanguins: kan ürünleri, II: 1181

profession libérale: serbest meslek, I: 600

projets: projeler, I: 740

promulgation: ısdar, I: 647

proportionnalité: oranlılık, II: 583

proportionnée: orantılı, II: 581

proposition: öneri, teklif, inha, 855, 707

propriété administrative: idarî mülkiyet, II: 837

propriété privée: özel mülkiyet, II: 837

propriété publique: kamu mülkiyeti, II: 838

publication: yayın, I: 1047, 1050

publicité impersonnelle: kişisel olmayan duyurma, idarî işlemin kişisel olmayan bir şekilde ilgililerine duyurulması, I: 1047

publicité par voie d'affichage: ilân yoluyla yayın, I: 1047

publicité personnelle: kişisel duyurma, idarî işlemin kişisel olan bir şekilde ilgililere duyurulması, I: 1050

publicité: aleniyet, aleni hale getirme, ilgililere duyurma, 1045

puissance commandante: emredici güç, I: 85

puissance publique: kamu gücü, âmme kudreti, I: 85, 87

qualification juridique de faits: olayların hukukî tavsifi, I: 917

qualification juridique: hukukî tavsif, I: 904

qualification textuelle: kanun metniyle yapılan nitelendirme, II: 274

qualification: nitelendirme, II: tavsif, 9

qualification: tavsif, nitelendirme, I: 564, 903

quasi inexistance: yokluk benzeri, I: 1013

quasi: keenne, sanki, güya, gibi, benzer, I: 1014

quasi-juridictionnel: yarı-yargısal, I: 585

question d'opportunité: yerindelik sorunu, II: 358, 383

rachat amiable: dostane geri satın alma, II: 441

rachat contractuel: akdî geri satın alma, II: 441

rachat forcé: cebri geri satın alma, II: 440

rachat unilatéral: tek-tarafli geri satın alma, II: 440, 441, 442

rachat: geri satın alma, II: 441

radiation du tableau d'avancement: ilerleme tablosundan silinme, II: 751

raison d'Etat: hikmet-i hükûmet, devlet sebebi, 653

rapport de droit privé: özel hukuk ilişkisi, II: 23

rassemblement: toplanma, II: 1214

rationalisation: rasyonelizasyon, I: 725

ratione temporis yetkisizlik: zaman bakımından, I: 1202

réalisation de condition résolutoire: infisahi şartın gerçekleşmesi, I: 1091

réalité des faits: olayların gerçekliği, I: 905

récépissé: alındı belgesi, II: 551, 565

réception: kabul etme (idari sözleşmelerde, II: 194

recognitif: tanıyıcı, II: 1390

- recommandations*: tavsiyeler, I: 325, 735
recours à la contrainte: cebir kullanma, I: 88
recours de plein contentieux: tam yargı davası, II: 209, 210
recours en annulation: iptal davası, I: 1002
recours en constatation de nullité: hükümsüzlüğün saptanması davası, I: 1027
recours en déclaration de l'inexistence: yokluğun tespiti davası, I: 816, 1010, 1019, 1020, 1027
recours en interprétation: yorum davası, II: 209
recours gracieux: aynı makama başvuru, istitif başvurusu, 1125
recours hiérarchique: üst makamlara başvuru, I: 1055
recours pour excès de pouvoir: iptal davası (yetki aşımı davası), I: 818; II: 209
recouvrement des créances publiques: kamu alacakları tahsilî, I: 89
recrutement corporatif: korporatif devşirme, I: 602
recrutement externe: dıştan doldurma, dışarıdan memur alımı, II: 689
recrutement interne: kadroların kurumun içinden doldurulması, II: 689
recrutement par contrat: sözleşmeyle görev alanlar, II: 645
recrutement: memurluğa giriş, II: 677
redevance de nature parafiscale: vergi-benzeri nitelikte aidat, II: 276
redevance forfaitaire: götürü usülle tespit edilmiş bir bedel, II: 404
redevance non fiscale: vergi niteliğinde olmayan ödenti, II: 902
redevance: ödenti, ücret, II: 73, 275, 342, 436, 435, 902,
redevances: aidat, bedel, iltizam bedeli, II: 403
refus de proposition: teklifin reddi, I: 711
refus: ret, II: 659
regardé comme un acte nul et non avenue: geçersiz ve hiç doğmamış bir işlem sayılma, I: 1015
régie directe: emanet usulü, II: 277
régie intéressée: müşterek emanet, II: 385, 405
régie simple: basit emanet, II: 385
régie: emanet, II: 385
régime administratif: idarî rejim, I: 52
régime de dérogation: istisna rejimi, I: 105
régime de protection du domaine public: kamu mallarının korunması rejimi, II: 865
régime de puissance publique: kamu gücü rejimi, II: 161
régime des prix: fiyat rejimi, II: 902
régime discipline: disiplin rejimi, II: 747
régime exorbitant du droit commun: özel hukuku aşan rejim (idarî sözleşmelerde), II: 32
régime juridique exorbitant du droit privé: özel hukuku aşan hukukî rejim, II: 266
régime particulier d'indemnisation: özel tazmin rejimi, II: 1267
régime préventif: önleyici sistem, II: 549, 565
régime répressif: düzeltici sistem, bastırıcı rejim, II: 548
régisseur intéressé: müşterek emanetçi, II: 405
règle de l'examen particulier des circonstances: her bir durumun özel olarak incelenmesi ilkesi, I: 875
règle de l'examen particulier du dossier: dosyanın özel olarak incelenmesi kuralı, I: 875
règle de la décision préalable: ön karar kuralı, II: 1365
règle du parallélisme des compétences: yetkilerin paralellığı ilkesi, I: 747, 754, 1113
règle du parallélisme des formes et procédures: şekilde ve usûlde paralellik ilkesi, I: 1098
règle du parallélisme des procédures: usûlde paralellik ilkesi, I: 877
règlement ministériel [Fransa'da]: bakanlık yönetmeliği, I: 1292
réglementaire: düzenleyici, tanzimî, I: 669, 724; II: 392, 941, 2312, 425
réglementation: düzenleme, II: 250
règlements autonomes: özerk yönetmelikler, I: 1288, 1289
règlements d'exécution des lois: kanunları uygulama yönetmelikleri, I: 1289
règlements de police (Fransa'da): kolluk yönetmelikleri, I: 1291
règles d'ordre public: kamu düzeni kuralı, II: 101
règles de compétence: yetki kuralları, I: 746
règles exorbitants du droit commun: ortak hukuku aşan kurallar, I: 105
régularité de la procédure contradictoire: çelişme usulünün düzgünlüğü, I: 872

régularité: düzgünlük, I: 858
régulation: düzenleme, I: 584
régulière: düzgün, I: 872
rejet de l'excès de formalisme: aşırı usûlcü-
 lüğün reddi, I: 889
relation contractuelle de droit privé: özel hu-
 kuk akdî ilişkisi, II: 287
relation contractuelle: akdî ilişki, II: 306
relation de cause à effet: neden-sonuç ilişkisi,
 II: 1320
relativisme: görecelilik, II: 259
rémunération forfaitaire: götürü ücretlendir-
 me, II: 408
rendre la justice: adalet dağıtma, I: 54
*renouveau de la technique de la concession
 de service public*: kamu hizmeti imtiyazı
 usûlünün yeniden canlanması, II: 445
*renouveau du critère de la puissance publi-
 que*: kamu gücü ölçütünün yenilenmesi,
 I: yeniden doğuşu, 85
renouvellement de la concession: imtiyazın
 yenilenmesi, II: 440
renseignements: bilgilendirmeler, I: 737
rente temporaire: geçici irat, II: 1315, 1399
rente viagère: ömür boyu irat, II: 1315
réparation en argent: nakden tazmin, II:
 1368
réparation en nature: aynen tazmin, II:
 1315, 1368
réparation: tamir edilme, II: 895
réparatrice: tazmin edici, II: 1304
représentant de l'Etat dans le département:
 ilde devletin ve Hükûmetin temsilcisi, I:
 337
*représentant du Gouvernement dans le dé-
 partement*: ilde hükûmetin temsilcisi, I:
 338
répressive: cezalandırıcı, II: bastırıcı, 478,
 747
réputation: ün, II: 1283
requis occasionnels: arzi yükümlüler,
 olağanüstü hâllerde çalışma yükümlülüğü
 getirilen kişiler, II: 640, 645
requis: yükümlü, II: müsadereye tâbi tutul-
 muş kişi, 640, 645
réquisition: istimval, II: 925, 935
réquisition: zorla çalıştırma, II: 1207
résiliation à l'amiable: dostane fesih, II:
 195, 442
*résiliation aux torts et griefs du concession-
 naire*: imtiyazcının kusurundan dolayı fe-
 sîh, II: 440

résiliation dans l'intérêt du service: hizmet
 yararına feshetmesi, II: 440
résiliation dans l'intérêt général: kamu ya-
 rarına fesih, II: 167, 196
résiliation dans l'intérêt public: kamu yararına
 fesih, II: 196
résiliation du contrat: sözleşmenin feshi, II:
 167, 217
résiliation: fesih, II: 195, 438
résiliation-sanction: müeyyide-fesih,
 müeyyide niteliğinde fesih, II: 167
respect de la dignité de la personne humaine:
 insan onuruna saygı, I: 898
respect des droits acquis: kazanılmış haklara
 saygı, I: 1098, 1127
responsabilité administrative: idarî sorumlu-
 luk, II: 1011, 1015, 1016, 1022
responsabilité civile de l'administration: ida-
 renin medenî sorumluluğu, II: 1022
responsabilité civile: hukukî sorumluluk, .
 medenî sorumluluk, II: 1009
responsabilité collective: kolektif sorumlu-
 luk, II: 1010
responsabilité contractuelle: akdî (sözleşme-
 sel) sorumluluk, I: 622; II: 1012, 1015,
 1019
responsabilité de droit commun: özel hukuk
 sorumluluğu, I: 90
responsabilité de l'administration: idarenin
 sorumluluğu, II: 1022
responsabilité de plein droit: bihakkın soru-
 mluluk, II: 1166
responsabilité disciplinaire: disiplin sorumlu-
 luğu, II: 1113
*responsabilité du fait des conventions inter-
 nationales*: uluslararası andlaşmalardan
 dolayı idarenin sorumluluğu, II: 1270
responsabilité du fait des lois: kanunlardan
 dolayı idarenin sorumluluğu, II: 1038,
 1261, 1263
responsabilité extra-contractuelle: sözleşme
 dışı sorumluluk, I: 622; II: 1012
responsabilité en solidum: müteselsil soru-
 mluluk, II: 1349
responsabilité individuelle: bireysel sorumlu-
 luk, II: 1010
responsabilité non contractuelle: akdî ol-
 mayan sorumluluk, II: 1015
responsabilité patrimoniale: malvarlığı so-
 rumluluğu, II: 1011
responsabilité pécuniaire: malî sorumluluk,
 II: 1113

- responsabilité pénale*: cezaî sorumluluk, II: 1009, 1010, 1113
- responsabilité politique*: siyasî sorumluluk, II: 1009
- responsabilité pour danger*: tehlike sorumluluğu, II: 1169
- responsabilité pour dommages permanents de travaux publics*: bayındırlık işlerinin daimî zararlarından dolayı sorumluluk, II: 1245
- responsabilité pour faute*: kusurlu sorumluluk, II: 605, 1016, 1057
- responsabilité pour risque*: risk sorumluluğu, II: 1016, 1164, 1169
- responsabilité sans faute*: kusursuz sorumluluk, II: 1016, 1164
- responsabilité*: sorumluluk, mesuliyet, II: 1009
- résultat du travail de l'homme*: insan emeği sonucu, II: 992
- retrait des actes administratifs*: idarî işlemlerin geri alınması, I: 1090
- retrait*: geri alma, I: 754, 1106
- retraite*: emeklilik, II: 715
- rétrocession*: geri alma, II: 981
- rétrogradation*: derece indirmesi, tenzil-i rütbe, II: 751
- revirements de jurisprudence*: içtihat değişiklikleri, I: 65
- révision du contrat*: sözleşme hükümlerinde değişiklik yapılması, II: 189
- révocation*: azil, II: 713, 751
- risque accepté*: kabul edilmiş risk, II: 1304
- risque exceptionnelle*: istisnaî risk, II: 1170
- risque social*: sosyal risk, II: 1213
- risque spécial et anormal*: anormal ve özel risk, II: 1170
- risque spécial et grave pour les tiers*: üçüncü kişiler için ağır ve özel risk, II: 1190
- rivage de la mer*: deniz kıyıları, II: 831
- rupture de l'égalité devant les charges publiques*: kamu külfetleri karşısında eşitliğin bozulması, II: 608
- salair*: ücret, II: 744
- salariés protégés*: korunmuş işçiler, I: 972; II: 1096
- salubrité publique*: genel sağlık, I: 897, 983; kamu sağlığı, umumî hıfzıssıhha, II: 473
- sanction administrative*: idarî müeyyide, I: 589
- sanction de l'inexistence*: yokluk müeyyidesi, I: 800
- sanction*: müeyyide, I: 869, 1001; II: 552
- sanctionnatrice*: müeyyidelerendirici, II: 1304
- sanctions administratives*: idarî müeyyideler, I: 1079; II: 615
- sanctions coercitives*: cebrî müeyyideler, II: 166
- sanctions déguisées*: kılık değiştirmiş disiplin müeyyideleri, II: 754
- sanctions pécuniaires*: parasal müeyyideler, II: 164, 439
- sanctions pénales*: cezaî müeyyideler, I: 1077
- sans cause déterminée*: belirli bir sebep olmaksızın, I: 205
- schémas*: şemalar, I: 740
- science administrative*: yönetim bilimi, II: 626
- secteurs sensibles de la vie sociale*: sosyal hayatın hassas alanları, I: 583
- sécurité juridique*: hukuk güvenliği, I: 1098, 1114, 1127, 1060
- sécurité publique*: kamu güvenliği, genel asayiş, âmme emniyeti, âmme asayışı, II: 473
- sécurité*: güvenlik, I: 983
- selon les règles et conditions des contrats intervenus entre les particuliers*: özel kişiler arasında yapılan sözleşmelerin kullarlarına ve koşullarına göre, II: 29
- service public administratif*: idarî kamu hizmetleri, II: 271
- service public au sens fonctionnel*: fonksiyonel anlamda kamu hizmeti, II: 251
- service public au sens matériel*: maddî anlamda kamu hizmeti, II: 251
- service public au sens organique*: organik anlamda kamu hizmeti, II: 251
- service public industriel et commercial*: sınaî ve ticarî kamu hizmetleri, II: 271
- service public*: kamu hizmeti, II: 251
- service*: hizmet, I: 152
- services d'aide médicale urgente*: sağlık alanında acil yardım, II: 1090
- services de lutte contre l'incendie*: yangınla mücadele, II: 1090
- services publics constitutionnels*: anayasal kamu hizmetleri, II: 360
- services publics gérés par des organismes privés*: özel kişiler tarafından yürütülen kamu hizmetleri, I: 84

- services publics lacaux*: mahallî kamu hizmetleri, II: 355, 363
- services publics nationaux*: millî kamu hizmetleri, II: 355
- services publics sociaux*: sosyal kamu hizmetleri, II: 278
- services publics industriels et commerciaux*: sınaî ve ticarî kamu hizmetleri, I: 82, 657
- servitude*: irtifak, II: 884
- servitudes d'urbanisme*: imar irtifakları, II: 1303
- sessions*: toplantı dönemleri, I: 804
- sévères observations*: kınama, I: 737
- sévères observations*: sert uyarı, II: 782
- signature manuscrite*: el yazısı imza, I: 833
- signature surabondante*: fazladan imza, I: 1290
- signature*: imza, I: 794, 833
- simple erreur d'appréciation*: basit değerlendirme hatası, II: 1066, 1073
- simples autorités administratives*: basit idarî makamlar, I: 98
- sincérité*: samimiyet, I: 858
- site pittoresque*: pitoresk sit, I: 917
- situation contractuelle de droit privé*: özel hukuk akdî durumu, II: 307
- situation contractuelle*: akdî bir durum, II: 287, 659
- situation de droit public*: kamu hukuku durumu, II: 655
- situation définitivement constituée*: kesin olarak oluşmuş bir durum, I: 1061
- situation extra-contractuelle*: sözleşme-dışı durum, II: 186
- situation juridiquement protégée*: hukuken korunan durum, II: 1310
- situation légale et réglementaire*: kanunî ve nizamî bir durum, II: 285, 287, 306, 308, 658, 659
- situations contractuelles*: akdî durumlar, I: 1062
- situations en cours*: devam eden durumlar, I: 1061
- sortie de vigueur des actes administratifs*: idarî işlemlerin yürürlükten kalkması, I: 1090
- sortie de vigueur*: yürürlükten kalkma, I: 1096
- sortie du domaine public*: kamu malı olmaktan çıkma veya çıkarılma, II: 847
- souhait*: dilek, I: 739
- sous astreinte*: para cezası tehdidi altında, II: 226
- sous réserve*: kaydı altında, I: 871
- sous-préfet*: kaymakam, I: 345
- sous-traitant*: alt-yüklenici, taşeron, II: 153
- spécial*: özel, II: 1166, 1244, 1247
- spécialité du préjudice*: zararın özelliği, II: 1316
- spontanément*: kendiliğinden, I: 204
- stagiaires*: stajyerler, II: 646
- stationnements réservés*: mahsus park yerleri, II: 902
- statut général*: genel statü, II: 669
- statut réglementaire*: düzenlenmiş statü, II: 284
- statutaire*: statüter, statüsel, I: 65, 686; II: 641, 655
- stricte neutralité*: kesin tarafsızlık, II: 325, 327
- subdélégation*: alt-devir, I: 782
- subordonné hiérarchique*: hiyerarşik ast, memur, mâdûn, I: 197
- subsidaire*: tamamlayıcı, II: 1164, 1243
- substance du contrat*: sözleşmenin özü, II: 170
- substitution de motifs*: sebep ikamesi, I: 927
- subventions*: devlet yardımları, II: 276
- succédané*: eş etkili, I: 1123
- sujétions de puissance publique*: kamu gücü yükümlülükleri, II: 267
- supérieur hiérarchique*: hiyerarşik üst, amir, mafevk, 197
- suppléance*: vekâlet verme, yerine vekil bırakma, yedeklik, mülazemet, I: 783, 785
- suppléant*: vekil, yedek, mülazım, I: 783
- support*: taşıyıcı, hamil, I: 829, 1006
- suppression du service public*: kamu hizmetinin kaldırılması, II: 373
- suppression*: kaldırılması (kamu hizmetlerinin), II: 379
- suppression*: kaldırma (kamu hizmeti), II: 373
- sûreté et sécurité*: güvenlik, I: 897
- sûreté publique*: kamu güvenliği, genel asayiş, âmme emniyeti, âmme asayışı, II: 476
- sursis à exécution*: yürütmeyi durdurma, I: 681
- surveillance*: gözetim ve denetim, II: 490
- suspension*: askıya alma, II: 705
- suspension*: görevden uzaklaştırma, II: 773

- Syndicat des médecins*: Hekimler Sendikası, II: 20
- système de l'administrateur-juge*: idareci-hâkim sistemi, I: 53
- système de l'emploi*: görev sistemi, II: 671
- système de la carrière*: kariyer sistemi, II: 671
- système de la justice déléguée*: devredilmiş adalet sistemi, I: 54
- système de la justice retenue*: tutulmuş adalet sistemi, I: 54
- tabac factice*: yapay tütün, II: 1263
- tacite reconduction*: zimnen yenileme, II: 906
- taux d'escompte de la Banque de France*: Fransız Merkez Bankasının iskonto faiz oranı, II: 1418
- taxe*: vergi, II: 275, 902
- teneur de l'acte*: işlemin taşıyıcısı, I: 743
- teneur*: taşıyıcı hâmil, I: 839
- territoire*: yer, I: 152
- texte*: metin, I: 830
- théorie d'apparence*: görünüş teorisi, I: 751
- théorie de l'équivalence des conditions*: koşulların eşitliği teorisi, II: 1320
- théorie de l'expropriation indirecte*: dolaylı kamulaştırma teorisi, II: 861
- théorie de l'imprévision*: öngörülemelik teorisi, II: 158, 181, 300
- théorie de la causalité adéquate*: uygun illiyet teorisi, II: 1320
- théorie de neutralisation*: etkisizleştirme teorisi, I: 926
- théorie des fonctionnaires de fait*: fiilî memur teorisi, I: 747, 751
- théorie des formalités impossibles*: imkânsız usûller teorisi, I: 887
- théorie des formalités inutiles*: yararlı usûller teorisi, I: 888
- théorie des services publics virtuelles*: virtüel kamu hizmetleri teorisi, II: 258, 372
- théorie du bilan*: bilanço teorisi, I: 923
- théorie sujétions imprévues*: öngörülmemiş güçlükler teorisi, II: 158, 190
- tiers*: üçüncü kişiler, II: 4
- titre de circulation*: dolaşım belgesi, II: 901
- titulaire*: asıl görevli, I: 783
- titularisation*: asalet, aslı memuriyet, II: 646, 698
- titularisation*: asalete alınma, I: 1066
- tous les litiges d'ordre individuel*: bireysel nitelikteki bütün uyuşmazlıklar, I: 623
- traitement*: maaş, II: aylık, 744
- tranquillité publique*: kamu huzuru, âmme selameti, âmme sükûnu, II: 473
- transaction*: uzlaşma, I: 1085; II: 1371
- transfert de propriété*: mülkiyet devri, II: 850
- transfert forcé*: cebrî devir (kamu mallarının), II: 924
- transfert par voie législative*: teşriî yoldan devir, II: 851
- transfusion sanguine*: kan aktarımı, II: 1097
- transmissions administratifs*: belgeyi iletmesi, I: 707
- travail forcé*: zorla çalıştırma, II: 709
- travaux préparatoires*: Hazırlık çalışmaları, I: 1242
- travaux publics*: bayındırlık (nafia) işleri, I: 91, II: 87, 91, 289, 959, 1210
- triologie traditionnelle*: geleneksel üçlü, II: 472
- troubles sérieux*: ciddi karışıklıklar, II: 545
- tutelle administrative*: idarî vesayet, I: 208
- tutelle civile*: medenî vesayet, I: 217
- tutelle*: vesayet, II: 102
- unilatéral*: tek-tarafli, I: 66; II: 490
- unité de mesure*: birim fiyat, II: 155
- urgence*: acil, II: 611
- urgence*: aciliyet, acil durum, I: 677, 791, 1076
- urgente nécessité*: acil ihtiyaç, II: 1208
- usage contraire à l'acte administratif*: idarî işleme aykırı uygulama, I: 1095
- usage direct public*: doğrudan doğruya kullanılması, II: 899
- usage directe du public*: kamunun doğrudan kullanımı, II: 823
- usage directe*: doğrudan kullanım, II: 823
- usage privatif et anormal*: aşırı ve özel bir yararlanma, II: 344
- usager*: kullanıcı, yararlanıcı (kamu hizmetleri), II: 71, 271, 285, 306, 310, 327
- usagers des ouvrages publics*: bayındırlık eserlerinin kullanıcıları, II: 1084
- usurpation des fonctions*: fonksiyon gaspı, I: 810, 1014
- usurpation du pouvoir*: yetki gaspı, I: 801, 815
- usurpation par l'administration de la fonction juridictionnelle*: yargı fonksiyonunun idare tarafından gaspı, I: 811
- utilisation collective*: kolektif kullanım, II: 900

utilisation du domaine public: kamu mallarının kullanılması, II: 898
utilisation privative: özel kullanım, II: 904
utilité publique: kamu yararı, I: 87, II: 946, 958
utilisateur du domaine public: kamu malları kullanan kişiler, II: 285
valeur vénale du bien: malın satış değeri, II: 1379
validité: geçerlilik, II: 102
ventes d'immeubles du domaine privé de l'Etat: devletin özel mal statüsünde bulunan taşınmazlarının satımı, II: 13
verbaux: sözlü, II: 144
vérité légale: kanunî hakikat, I: 1086
vice de forme: şekil bozukluğu, şekil sakatlığı, I: 842, 848
vice de procédure substantielle: aslı usûl sakatlığı, I: 861
vice de procédure: usûl sakatlığı, I: 856, 875, 889
vices de consentement: irade sakatlığı hâlleri, II: 102
vices très graves et inexcusables: çok ağır ve mazur görülemez sakatlıklar, I: 1012
vide juridique: hukuk boşluğu, I: 1065
vide intérieure: idarenin iç yaşamı, I: 716

village: köy, I: 509
violation de la chose jugée: kesin hükmün ihlâli, I: 935
violation de la loi: kanunun ihlâli, I: 932, 933
violation directe de la loi: kanunun doğrudan ihlâli, I: 932
violation par l'administration de la chose jugée: kesin hükmün idare tarafından ihlâli, I: 811
violence et intensité exceptionnelles: olağüstü şiddet ve yoğunluk, II: 1332
violence: ikrah, II: 102
visa: vize, I: 53, 837
voeux: temenniler, I: 735
voie d'exception: defî yolu, I: 1149
voie de fait: fiilî yol, I: 1017, 1077; II: 612, 932, 991, 1028
voies d'exécution forcée du droit privé: özel hukuk cebrî icra yolları, I: 89, 155
voirie départementale: il yolu, II: 852
voirie nationale: devlet yolu, II: 852
volonté de commandement: emretme iradesi, I: 76
volonté du législateur: kanun koyucunun iradesi, I: 564
zone de montagne: dağ bölgesi, I: 671

ÖZDEYİŞLER SÖZLÜĞÜ

A. FRANSIZCA - TÜRKÇE

L'administration agit à ses risques et périls: İdare her riski ve tehlikeyi alarak davranır, I: 1077
L'administration exécute ses décisions à ses risques et périls: İdare kararlarını her riski ve tehlikeyi kendi üstüne alarak icra eder, I: 1077
Le droit administratif est le droit des services publics: İdare hukuku, kamu hizmetlerinin hukukudur, I: 81
L'État, c'est moi!: ben devletim, I: 163
L'existence d'un acte administratif n'est pas subordonné à sa publication ou à sa notification: Bir idarî işlemin varlığı, onun yayınına veya tebliğine bağlı değildir, I: 1053
La faute se détache peut-être du service; mais le service ne se détache pas de la faute: Kusur belki hizmetten ayrılır, ama hizmet kusurdan ayrılmaz, II: 1125
Juger l'administration, c'est aussi et encore administrer: İdareyi yargulamak, aynı zamanda idare etmek demektir, I: 54
Les larmes ne se monnayent pas: Gözyaşları para etmez, II: 1286, 1295
Nul ne peut se faire justice soi-même: Kimse kendi hakkını bizzat alamaz (ihkak-ı hak yasaktır), I: 676
Ouvrage public mal planté ne se détruit pas: Yanlış yere yapılmış bayındırlık eseri yıkılmaz, II: 994
Pas de pouvoir réglementaire sans texte: Kanunsuz düzenleme yetkisi olmaz, I: 1158

- Pas de service public, sans prérogatives de puissance publique*: Kamu gücü ayrıcalıkları yoksa, kamu hizmeti de yoktur, II: 267
- Pas de tutelle sans texte, ni au-delà des textes*: Kanunsuz vesayet olmayacağı gibi, kanunun ötesinde de vesayet olmaz, II: 213
- Pas de tutelle sans texte*: Metinsiz vesayet olmaz, I: 211, 467
- Qui ne dit mot consent*: Sükût ikrardan gelir, I: 697
- Qui ne dit mot refuse*: Sükût inkârdan gelir, I: 697
- La responsabilité pour faute passe avant la responsabilité sans faute*: kusurlu sorumluluk, kusursuz sorumluluktan önce gelir, II: 1165, 1243
- Le Roi ne peut mal faire*: Kral kötülük yapmaz, II: 1019
- Seuls les gouvernants sont chargés de définir ce qui est d'intéret général*: Kamu yararı tanımlama görevi sadece hükûmet edenlere aittir, II: 260
- La tutelle ne se présume point*: Vesayet varsayılmaz, I: 211, 467
- Une fois le contrat conclu, elles ont valeur contractuelle*: Sözleşme bir defa akdedilince, bunlar (şartnamedeki şartlar) akdî değere sahip olurlar, II: 148
- Une personne ne doit jamais être condamnée à payer une somme qu'elle ne doit pas*: Bir kişi sorumlu olduğundan daha fazlasına mahkûm edilemez, II: 1371

B. TÜRKÇE - FRANSIZCA

- Ben devletim: *L'État, c'est moi!*, I: 163
- Bir kişi sorumlu olduğundan daha fazlasına mahkûm edilemez: *Une personne ne doit jamais être condamnée à payer une somme qu'elle ne doit pas*, II: 1371
- Gözyaşları para etmez: *Les larmes ne se monnayent pas*, II: 1286, 1295
- İdare her riski ve tehlikeyi alarak davranır: *L'administration agit à ses risques et périls*, I: 1077
- İdare hukuku, kamu hizmetlerinin hukukudur: *Le droit administratif est le droit des services publics*, I: 81
- İdareyi yargılamak, aynı zamanda idare etmek demektir: *Juger l'administration, c'est aussi et encore administrer*, I: 54
- İdarî işlemin varlığı, onun yayınına veya tebliğine bağlı değildir: *L'existence d'un acte administratif n'est pas subordonné à sa publication ou à sa notification*, I: 1053
- Kamu gücü ayrıcalıkları yoksa, kamu hizmeti de yoktur: *Pas de service public, sans prérogatives de puissance publique*, II: 267
- Kamu yararı tanımlama görevi sadece hükûmet edenlere aittir: *Seuls les gouvernants sont chargés de définir ce qui est d'intéret général*, II: 260
- Kanunsuz düzenleme yetkisi olmaz: *Pas de pouvoir réglementaire sans texte*, I: 1158
- Kanunsuz vesayet olmayacağı gibi, kanunun ötesinde de vesayet olmaz: *Pas de tutelle sans texte, ni au-delà des textes*, II: 213
- Kimse kendi hakkını kendi alamaz (ihkak-ı hak yasaktır): *Nul ne peut se faire justice soi-même*, I: 676
- Kral kötülük yapmaz: *Le Roi ne peut mal faire*, II: 1019
- Kusur belki hizmetten ayrılır, ama hizmet kusurdan ayrılmaz: *La faute se détache peut-être du service; mais le service ne se détache pas de la faute*, 1125
- Kusurlu sorumluluk, kusursuz sorumluluktan önce gelir: *La responsabilité pour faute passe avant la responsabilité sans faute*, 1165, 1243
- Metinsiz vesayet olmaz: *Pas de tutelle sans texte*, I: 211, 467
- Sözleşme bir defa akdedilince, bunlar akdî değere sahip olurlar: *Une fois le contrat conclu, elles ont valeur contractuelle*, II: 148
- Sükût ikrardan gelir: *Qui ne dit mot consent*, I: 697
- Sükût inkârdan gelir: *Qui ne dit mot refuse*, I: 697
- Vesayet varsayılmaz: *La tutelle ne se présume point*: I: 211, 467
- Yanlış yere yapılmış bayındırlık eseri yıkılamaz: *Ouvrage public mal planté ne se détruit pas*, II: 994

© Kemal Gözler. Tüm hakları saklıdır.

Copyright

(c) Kemal Gözler+Türkiye Günlüğü (Cedit Yayınları), 2009. Bu sayfaya izin almadan link verilebilir. Ancak, bu web sayfası, önceden izin almaksızın ne suretle olursa olsun, kopyalanamaz, çoğaltılamaz, tekrar yayınlanamaz, dağıtılamaz, başka internet sitelerine metin olarak konulamaz. İzin için kgozler[at]hotmail.com adresine başvurunuz. 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 3 Mart 2004 tarih ve 4630 sayılı kanunla değişik 71 ve 72'nci maddeleri, bir fikir ve sanat eserini herhangi bir yöntemle çoğaltanları, dağıtanları, satanları, elinde bulunduranları, paraya çevirmeksizin, 2 (iki) yıldan 4 (dört) yıla kadar hapis cezası veya 50.000 TL'den 150.000 TL'ye kadar ağır para cezasıyla veya zararın ağırlığı dikkate alınarak bunların her ikisiyle birden cezalandırmaktadır.

Alıntılar (İktibas) Konusunda Açıklamalar

Bu çalışmadan yapılacak alıntılarda (iktibaslarda) 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 35'inci maddesinde öngörülen şu şartlara uyulmalıdır: (1) İktibas, bir eserin “*bazı cümle ve fıkralarının*” bir başka esere alınmasıyla sınırlı olmalıdır (m.35/1). (2) İktibas, maksadın haklı göstereceği bir nispet dahilinde ve münderecatını aydınlatmak maksadıyla yapılmalıdır (m.35/3). (3) İktibas, belli olacak şekilde yapılmalıdır (m.35/5) [Bilimsel yazma kurallarına göre, aynen iktibasların tırnak içinde verilmesi ve iktibasın üç satırdan uzun olması durumunda iktibas edilen satırların girintili paragraf olarak dizilmesi gerekmektedir]. (4) İktibas ister aynen, ister mealen olsun, eserin ve eser sahibinin adı belirtilerek iktibasın kaynağı gösterilmelidir (m.35/5). (5) İktibas edilen kısmın alındığı yer belirtilmelidir (m.35/5).

5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 3 Mart 2004 tarih ve 4630 sayılı kanunla değişik 71'inci maddesinin 4'üncü fıkrası, 35'inci maddeye aykırı olarak “kaynak göstermeyen veya yanlış yahut kifayetsiz veya aldatıcı kaynak” göstererek iktibas yapan kişileri, 2 (iki) yıldan 4 (dört) yıla kadar hapis cezası veya 50.000 TL'den 150.000 TL'ye kadar ağır para cezasıyla veya zararın ağırlığı dikkate alınarak bunların her ikisiyle birden cezalandırmaktadır.

Ayrıca Yargıtay İçtihadı Birleştirme Genel Kurulunun 18 Şubat 1981 tarih ve E.1980/1, K.1981/2 sayılı İçtihadı Birleştirme Kararına göre kararına göre, “iktibas hususunda kullanılan eser sahibinin ve eserinin adı belirtilse bile eser sahibi, haksız rekabet hükümlerine dayanarak Borçlar Kanununun 49. maddesindeki koşulların gerçekleşmesi halinde manevi tazminat isteyebilir”.

Editör: [Kemal Gözler](http://www.idare.gen.tr)

Ana sayfa: www.idare.gen.tr